

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Orosházi HARANGSZÓ

XV. évfolyam 1. szám · 2008. böjt-húsvét

Húsvétből legyen a feltámadás ünnepe!

A „Sátán konferenciája” adta az ötletet. Újra olvasható közegbe került az ismeretlen szerző szellemes írása, miszerint a Sátán összehívta az ördögök konferenciáját, és örömmel állapíthatta meg, hogy vannak földrészek, országok, ahol nagyon kevés a keresztyének száma, de – sajnos – vannak olyan országok is, ahol meg nagyon sok. Ilyen elvetemült keresztyén földrész Amerika egésze, főleg az USA, de szerencsére Európa már nem annyira buzgó, és Európában is – sátáni szemszögből nézve – Magyarország a legjobb, ott vannak legkevesebben a keresztyének.

A konferencián kidolgoztak egy taktikát, melynek alapötlete az volt, hogy nem kitörölni kell a keresztyénséget, a Bibliát, Jézust az emberi fejekből, hanem fel kell hívni, vizezni, az igazi értelmétől kell megfosztani az egész ügyet. A Sátán programbeszédében rengeteg ötletet adott az ördögi küldötteknek, akiket a földre indított, hogy hogyan kell a keresztyénséget és a hitéletet felhívítani. Ezekből most csak kettő „zseniálisan ördögi” ötletet emelünk ki az ismeretlen szerző írásából: „Adjatok nekik Téalapót, hogy eltérítse őket attól, nehogy megtanítsák a gyerekeiknek a karácsony igazi jelentését.” Ez az egyik! „Adjatok nekik húsvéti nyuszt, így nem fognak beszélni a feltámadásról és a bűn és a halál feletti hatalmáról.” Ez a másik!

Tehát a két üdvtörténeti ünnep – a karácsony és a húsvét – eltorzítása Téalapóval, illetve a húsvéti nyusztival történjék meg, és az emberek – remélte a Sátán, talán nem is alaptalanul – nem fognak elgondolkodni a Téalapó és a húsvéti nyuszt képzeletművének értelmetlenségén, egyszerűen majdszajkózzák egyiket is, másikat is. A többség nem is tudja, mit beszél, de lesznek majd okoskodó prókátoraink

az emberek között, akik magyarázatot is kitalálnak hozzájuk. Így dörzsölték a kezüket a sötétség erőinek konferenciáján, s a sikerbe vetett hittel lódultak neki a fekete misszióknak avilág minden táján.

Reményteljes erőfeszítéssel kiáltjuk itt és most, a Sátán szemszögből sikeres országrészben, szegény hazánknak ezen a lelkiében oly’ szegény vidékén: emberek, felebarátaim, ne hagyjátok magatokat becsapni teljesen meghökkenítő értelmetlenségekkel, mert azt is bárki beláthatná – különösen egy olyan vidéken, ahol a mezőgazdaságot valamikor művészi szinten gyakorolták –, hogy a nyuszt nem képes tojást tojni. Se a házi nyúl, se a vadnyúl, ez csak az értelmetlenség halmaza, még akkor is, ha ez az egész képzeletművet csontvelőig rágtá magát az emberbe. Mert ez a képzeletmű még jelképnek is rossz, és csak egy szerencsétlen nyelvi torzulás a nyuszt esete, amikor valahol valamikor valakik hiányos némettudással rosszul fordítottak le egy német szót, a „gyöngytyúk”-ot. Németország egyes vidékein az volt a divat, hogy az emberek egymást gyöngytyúkkal és annak tojásával (ezek valóban ősi pogány szimbólumok) ajándékozták meg. A gyöngytyúk német neve: „Haselhuhn”. Ezt a szót hozták aztán tévesen összefüggésbe a nyulat jelentő Hase szóval. Így lett tehát a gyöngytyúkból nyúl. De nem vagyok biztos abban, hogy erre a nagy nyelvi sületlenségre büszkének kellene lennünk. De még a német szó mai jelentése (császármadár, fácán) sem rejtja magában magyarula gyávanyusztit.

Húsvétből legyen a feltámadás ünnepe! A „húsvét” szó magyar eredete az évessel függ össze. A negyvennapos böjt után újra lehetett húst enni, azaz megvolt a hús vételének (evésének) a lehetősége, és ebből lett a mi szavunk, ezért pár éve beve-

zettük a templomi istentiszteleten, hogy mindig a „feltámadás ünnepe” fogalmat használjuk. Mert nem az a fontos, hogy végre ehetünk húst (különb is, elvesztett ma már a böjt mindenféle jelentése), hanem az a fontos és örök életbe vágó, hogy Jézus Krisztus a kínos kereszthalál után, a holtak birodalmába való leszállást követő harmadnapon feltámadt a halálból, ezzel legyőzte azt, a mi halálunkat, s megnyitotta előttünk az örök élet kapuját.

Hogyan lesz húsvétből a feltámadás ünnepe? Ha emlékezve, elgondolkodva ünnepeünk! A feltámadás ünnepe lelki értelemben csodálatos módon készíti elő a negyvennapos böjti időszak, de sohasem késő csatlakozni az emlékezve, elgondolkodva ünneplőkhöz.

Meghívó! Így hívogatunk mindenkit virágvasárnaptól kezdődően a lelki alkalmakra. Virágvasárnap követhetjük Jézust, aki számárháton (a béke jelképe) vonul Jeruzsálemba, de már a kereszt felé. Nagycsütörtök este emlékezve ünnepelehetjük az úrvacsora szentségét. Nagypénteken lehajtott fejjel, de felemelt lélekkel állhatunk meg a feketébe öltöztetett templomban, mint egy hatalmas ravatalozóban, hogy kövessük Jézust a keresztre, és átéljük az egyetlen Igaznak halálát a mi bűneink miatt. Átéltük az értünk bemutatott megváltó áldozat lényegét, Jézus hűséges szeretetét: ennyire szeretett és szeret minket Jézus, hogy Isten Bárányaként magára vette bűneinket, minden szörnyű fájdalmat vállalt értünk.

A feltámadás ünnepe vasárnap: újongva köszöntsük az Élet Fejedelmét, aki nem maradt a halálban, a holtak birodalmában, hogy majd minket is kimentsen onnan! Húsvétből legyen a feltámadás ünnepe!

RIBÁR JÁNOS

Hiszem a test feltámadását

Sokak szájából őszintétlenül hangzik el ez a kijelentés, mivel nem hisznek a feltámadásban. Ma már annyiféle hiedelem kavarg az emberek gondolataiban, hogy számon tartani is nehéz. Mindenfélét elhisznek, de a Biblia szavát, a keresztyének hitét nem tudják elfogadni. Isten létezését kevesen vonják kétségbe, de annál inkább kételkednek a halál utáni életben. A nagy részének erre persze jó oka van, mivel a halál utáni élet magával hoz egy bizonyos mértékű igazságszolgáltatást. A jók és a rosszak egyaránt megkapják megérdemelt járandóságukat. Azok, akik nem akarják elfogadni a testi feltámadást, és inkább a reinkarnációban hisznek, fel sem fogják igazán, hogy mi mellett kötelezték el magukat. Ugyanis a keleti ember számára nemhogy kívánatos lenne ez a tan, hanem menekülni próbál tőle.

A test feltámadásának hite egyedülálló a vallások között. Még a zsidók között sem hisznek mindannyian a testi feltámadásban. Jézus idejében a zsidók egy része hitt benne, de ma már csak egy kis töredék gondolkodik így.

A mi hitünkhöz a feltámadási hit szorosán hozzátartozik. Pál apostol az 1Kor 16-ban azt mondja, ha nincs feltámadás, Krisztus sem támadt fel a halottak közül, s akkor hibavaló a mi hitünk. Egy hazugságra alapoztunk, de Jézus valóban feltámadt. Az Ő feltámadása az, amely megmutatja, hogy milyen lesz a mi feltámadásunk. Természetesen mi nem válunk istenné, de azt azért láthatjuk, hogy mi lesz a változás, és mi az, amely folytonos lesz. A legfontosabb, hogy valóságos testben fogunk feltámadni. Jézus testét a feltámadása után megérinthették, tehát nem csupán egy szellemi lény állt előttük, hanem egy valóságos ember. Az is fontos, hogy Jézus ugyanabban a testben támadt fel, amelyben meghalt. Ezért ismerték fel a tanítványai. Mi is hasonlóak leszünk ahhoz, ahogy itt kinéztünk. A szereteteink, ismerőseink a feltámadás után is ránk fognak ismerni. Nem üres vigasztalás az, amikor azt mondjuk, hogy találkozni fogunk velük. Az már más kérdés,

hogy az örökkévalóságot ugyanott fogjuk-e eltölteni. A gazdag és Lázár történetéből tudjuk, hogy távolról is megismerhetjük majd egymást, és mások sorsát is figyelemmel kísérhetjük. Nemcsak azonoság lesz, hanem különbözőség is. Ott nem lesz betegség és halál. Az Újszövetségben János apostol úgy fogalmaz, hogy Isten letöröl minden könnyet a szemünkről. Az örökkévalóságot mi, akik hiszünk, az Isten jelenlétében fogjuk eltölteni, azonban a jelenlegi testünk az Ő jelenlétét nem tudná elviselni, ezért szükséges a lelki test.

Ezek után is marad sok szkeptikus kérdés. Szolgálatom során sokszor kapok ehhez hasonló kérdéseket, amelyek néha őszinték, néha csak kifogások. Többször tették fel azt, hogy mi lesz azokkal, akiknek a teste teljesen elporladt, anyagi értelemben semmivé lett. Erre a kérdésre ma már könnyebb válaszolni, mivel lassan mi, emberek is képesek leszünk arra, hogy reprodukáljunk bizonyos élőlényeket. (Ennek a módszernek az etikai kérdéseire most nem térek ki.) Az igazi azonoság létrehozása persze számunkra képtelenség, mert a léleknek Urai nem vagyunk. Az élet több mint biológia. Az Istennek azonban minden lehetséges. Ő mindent tud rólunk, ha kell, egy szavára újra előhív minket úgy, ahogyan az emberiséget is megteremtette. Vannak, akik logisztikai kérdést akarnak formálni a feltámadásból. Azt kérdezik, hogy hol fog elférni annyi ember, és mit fognak azok enni. Isten számra semmi sem lehetetlen. A Sínai-félszigeten a pusztai vándorlás során több százezer zsidót vezetett keresztül. Akkor is voltak olyanok, akik kétségbe vonták Isten képességét. Ők el is hullottak a pusztában, nem jutottak el az ígért földjére. Akik a mennyországot tekintve ilyen hitetlenkedők, azok szintén nem jutnak el oda.

Mi hiszük azt, hogy mindenki fel fog támadni, függetlenül attól, hogy hitt-e benne. De az már nem mindegy, hogy Isten ígéretének váruva várt eseményeként fog ez eljönni számunkra, vagy nem várt végkifejletként fog bekövetkezni?

LACZKI JÁNOS

ÜNNEPI ALKALMAINK

Az üdvtörténet középpontja a nagyhét, amely magában foglalja:

- a virágvasárnapi bevonulásra emlékeztést,
 - a nagycsütörtök esti úrvacsora-szereztetést,
 - a nagypénteki keresztet,
 - a nagyszombati elcsendesedést,
 - és a harmadnapit feltámadást.
- Ezeket a jeles és az örökéletünk szempontjából nagyon fontos alkalmakat idén is kiemelten kezeljük egyházközségünkben, ezért is előzetesen felvázoljuk a nagyhét alkalmait, bár hozzátéve, hogy esetleges változások lehetségesek, amiket majd az istentiszteleti hirdetés útján teszünk közzé:

- **Március 16., virágvasárnap:** 10 órakor istentisztelet úrvacsorával, 18 órai kezdettel: „Keresztelő János” címmel zenés darab, szerző Károlyfalvi Zsolt.
- **Március 18., kedd:** nyugdíjas egyesületünk közösségében mindenki számára bibliaóra. Téma: A passió története a művészetekben.
- **Március 20., nagycsütörtök:** délben gimnazistáink az iskolásainknak előadják az Úr Jézus szenvedéstörténetét „Simon Cirénéből” címmel.
- **Március 20., nagycsütörtök:** 18 órakor az úrvacsora szereztetésének ünnepe.
- **Március 21., nagypéntek:** istentisztelet 10 órától, amelyet az MR1 Kossuth Rádió közvetít. Igét hirdet Deák László lelkész.
- **Március 21., nagypéntek:** 17 órai kezdettel passiójáték „Simon Cirénéből” címmel, amit gimnazistáink adnak elő.
- **Március 22., nagyszombat:** ifjúsági istentisztelet 18 órától.
- **Március 23., húsvétvasárnap:** 10 órakor nagyünnepi istentisztelet úrvacsorával, 17 órától feltámadási ünnep zenével és igehirdetéssel, húsvéti örömkoncert (sz. Deák Gabriella).
- **Március 24., húsvéthétő:** 10 órakor istentisztelet és ünnepeljük az úrvacsora szentségét.

Isten áldása legyen alkalmainkon, és imádságban kérjük a Szentlélek hitet teremtő és megújító működését a szívünkben!

RIBÁR JÁNOS

2008 a Biblia Éve

Mi van a kampányon túl?

„Mert nem kitalált meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és megjelenését, hanem úgy, hogy szemtanúi voltunk isteni fenségének...” [2Pét 1,16]

„Mert Isten Igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál, és áthatol az elme és a lélek, az ízületek és a velők szétválásáig, és megítéli a szív gondolatait és szándékait.” [Zsid 4,12]

Luther Márton 1521 áprilisában V. Károly császár előtt állt a worms birodalmi gyűlésen. A tét szó szerint élet és halál volt. Ha visszavonja tanait és bocsánatot kér, akkor megkímélik az életét, ha mindezt nem teszi meg, akkor egyházi és birodalmi átok sújt le rá.

Ebben a sorsdöntő – később egész Európa történelmét befolyásoló – helyzetben Luther egy nagyon fontos dolgot mondott: „Ha a Szentírásból nem győznek meg, nem vonok vissza semmit... Itt állok, másként nem tehetek.”

„Sola Scriptura” – Egyedül a Szentírás mondták őseink. Luther bátor kiállása óta egyházunk nem fogad el tájékozási pontként semmilyen más írást vagy gondolatot, csak a Szentírásra támaszkodunk.

Mi itt élünk Orosházán lutheránus keresztényekként, és tegyük fel a kérdést: Mi is ennyire ragaszkodunk a Szentírás-hoz?

Mindannyian tudjuk, hogy a Biblia a legelterjedtebb könyv a világon, a magyar családok több mint 90%-a ott őrzi valahol a könyvei között. De mit jelent személyesen nekünk, mai evangélikusoknak a Biblia? Szép könyv? A múlt egy megkopott darabja? Mennyire használjuk?

Igaz, hogy 100 lakásból talán 95-ben megtalálható a Szentírás, de csak 5% forgatja rendszeresen, vagyis 10 Bibliából kilelenc csak áll a por.

Kezdjük el egy kicsit leporolni mindazt, amit a Bibliáról korábban megtanultunk, s 6 rövid gondolaton keresztül ragyogjon fel a Szentírás ma is fénylő világossága!

1. A Szentírás számunkra kánon

A kánon szó zsinórmértéket jelent, egy olyan biztos alapot, amihez hozzá lehet igazítani mindent, még az életünket is. Számunkra a Biblia az egyetlen ilyen

irat. Természetesen szívesen olvassuk az egyházatyák műveit, híres teológusok könyveit, de minden szavukat lemérjük a Szentírás tanításán, és csak azt fogadjuk el hitelesnek, ami megfelel ennek a kánonnak.

A Bibliában – életünk kánonában – benne van minden. Itt nem arra gondolok, hogy bele lehetne magyarázni a föld összes tudását és ismeretét, ennél sokkal fontosabb dologról szól: a Bibliában benne van minden – *ami az üdvösségünkhöz szükséges!*

Ez teszi a Szentírást minden könyv és minden ismeret fölé, mert a benne leírt szavak nekünk örökéletet és üdvösséget jelentenek a kárhozat és a pokol helyett.

2. A Szentírás tisztít és piszkít

A zsidó rabbik régen azt mondták, hogy „a Tóra piszkossá teszi a kezet.” Ez sajnos sok családban ma is igaz úgy, hogy amikor kézbe veszik a Bibliájukat, tiszta por lesz a kezük és a ruhájuk, de a zsidó írásmagyarázók nem erre gondoltak. Szerintük a Tóra azért teszi piszkossá a kezet, mert az Isten igéje tényleg élő és ható, nem hagy közömbösnek minket, hanem rámutat bűneinkre, hibáinkra, és megmutatja igazi arcunkat. Nem lehet a Bibliát olvasás után úgy letenni, mintha semmi sem történt volna. Az ott olvasott szavak, igék és gondolatok hatnak az emberben, sőt néha a legváratlanabb helyzetben jutnak eszünkbe igék, amelyek átsegítenek minket a nehézségeken.

Hallgassunk a Szentírás szavára! Ne csak belénk hasítson a felismerés, hogy ki az Isten és kik vagyunk mi, hanem induljunk is el a Szentírás által mutatott úton.

3. A Szentírás tükör

A Biblia *tükör* is. Belenézve meglátjuk, hogy legnagyobb alakjai is aljas és bűnös emberek voltak – gondoljunk csak Jákobra, Dávidra, Péterre. Itt együtt van a csaló, a házasságtörő, a gyilkos és az esküdözve tagadó. Az egész Biblia éppen ezért egy *nagy kiállítás* is: Íme, az ember! Íme, ilyenek vagyunk: elesünk és elbukunk, ahogy elődeink is tették.

Isten igéje megvizsgál szívet, lelket, gondolatot, szándékot, és rámutat a hibáinkra. Rendet tesz a kusza és zavaros gondolatok sűrűjében és megmutatja a helyes utat.

Engednünk kell, hogy az Isten szava hasson a mi éltünkben, elválasszthassa a sötétséget a világosságtól, a bűnt az ál-

dástól. Ez egy nagyon fontos feladat a mi kusza világunkban.

Éppen ezért a Szentírás naponkénti olvasása nem az Istennek fontos, hanem nekünk van rá szükségünk. Nem azért olvasunk Bibliát, hogy jó keresztények legyünk, mert akkor ez csak külső cselekedet lenne, és nem is a bibliai történetek nagyszerű ismerete üdvözít minket, hanem a hit a lényeg.

4. A Szentírás az Isten könyve

A Szentírás *elsősorban nem az emberről szól!* Nem egy antropológiai vagy történelmi könyv, hanem az Isten könyve! Volt olyan teológiai korszak, amikor azt akarták megragadni, hogy a Biblia miként hat az emberre. Úgy gondolták, ez legalább egy biztos pont. De rá kellett döbbsenniük, hogy itt sokkal többről van szó. A Bibliában bemutatkozik az Isten, láthatjuk gondoskodó szeretetét a teremtésben, vezetését és irgalmát Izrael életében. Átéltethetjük amint emberként közénk jön, gyógyít, tanít, kínok közt meghal és feltámad. Olvashatunk benne arról, hogy mennybenetele után is velünk marad, és építi – gyakran elbukó, bűnökkel teli – egyházát.

A Biblia írott könyv, meg tudjuk fogni, lapozgathatjuk, de soha ne feledjük, hogy ami benne van, az *élő valóság*. Nem szépirodalom, nem művészi alkotás, hanem megtörtént csodálatos események egy olyan Istenről, aki ma is munkálkodik.

Éppen ezért a Bibliaolvasás egy interaktív dolog: *Én olvasom a Bibliát, és Ó olvas engem.* Én kinyitom és a benne munkálkodó Isten élővé, maivá teszi a gondolatokat.

5. A Szentírás elűzi az ördögöt

Luther Márton így írt a Nagykátéban: „Fogadd el ezt a figyelmeztetést: bármilyen jól ismered is az igét, sőt a mesterek mestere is lehetsz, akkor is állandóan a sátán országában élsz. Az pedig nem nyugszik sem éjjel, sem nappal, hanem környékez téged, hogy szívédben hitetlenséget és gonosz gondolatokat ébresszen az eddig felsorolt és minden más parancsolat ellen. Isten igéjének ezért mindig szívédben, ajkadon és füledben kell hangzania. Ha azonban tétlenkedik a szíviünk, és nem hangzik az ige, akkor betör az ördög, és kárt tesz benne, mire észrevesszük. Viszont, ha komolyan figyeljük, hallgatjuk és magyarázzuk az igét, akkor van ereje arra, hogy sohasem marad meddő, hanem mindenkor új örömet és áhítatot ébreszt, megtisztítja szíviünket és

 gondolatainkat. Mert Isten igéje nem tétlen vagy holt, hanem élő és ható beszéd. Ha pedig semmi más érdek vagy szükség nem hajtana minket, akkor legalább az ösztönözhetne, hogy elriasztsjuk és elűzzük vele az ördögöt, sőt teljesítjük ezt a parancsolatot is. Ez pedig jobban tetszik Istennek minden más, ragyogó, képmutató cselekedetnél.

Bibliát azért kell olvasni, hogy ne tétlenkedjünk, ne lankadjunk el, mert könnyű prédájává válunk az ördögnek. Úgy is lehet mondani, hogy a Biblia a lelkünk bástyája, amelyik felismeri és visszaveri az ellenség rohamait.

Nem véletlenül mondtam először, hogy felismeri az ördög csábításait, mert ez a mai világban különösen is fontos. Minden összekeveredik, sok embernek zavaros a látása, új szellemi divatok jönnek színre ruhában, és olyan könnyen elcsábítanak minket. A Szentírás segít a tájékozódásban és kijelöli az egyedüli helyes utat.

6. A Szentírás soha sem unalmas

Talán néhányan azt gondolják, hogy: *„Jó-jó, olvassuk a Bibliát, megtettem már én is sokszor, de azért egy idő után fejből ismerem a történeteket. Szép történet például a Dzsungel könyve vagy az Egri csillagok is, de hát elég egyszer elolvasni, utána már unalmassá válik.”*

Első hallásra teljesen jogosnak látszik ez a kritika, hiszen ha 25-ször kell elolvasni egy gyereknek ugyanazt a könyvet, akkor nagyon fogja unni az egészet.

Tényleg jogosnak látszik ez az észrevétel, és emberi ésszel nem is tudom megcáfolni, így hát megcáfolom a tapasztalataimmal.

Életemben sok emberrel találkoztam, akinek napi olvasmánya volt a Szentírás, sőt olyan is volt köztük, aki évente végigolvasta. Én még soha, senkitől nem hallottam, hogy unalmas lett volna a Biblia. Sőt! Ha úrvacsorát vittem egy 95 éves nénihez, szinte minden hónapban evvel kezdte: *„Mennyire érdekes könyv a Biblia és mennyire fontos dolgot értettem meg belőle újra, amit eddig talán észre sem vettem.”*

Sok könyv unalmassá válhat, de a Biblia – ha igaz hittel olvassák – soha. Nem véletlenül hívják az Élet Könyvének, s az Élet Könyve hogyan is válhatna élettelenre?

A Bibliából az élő Isten szól hozzánk mindennap. Miként lenne unalmas az Istennel való beszélgetés?

Összefoglalva: *Unalmas Biblia nincs, csak felszínes olvasó!* Fedezzük fel újra a Bibliát, és legyen mindennapi olvasmányunk – ne kényszerből, hanem avval a boldog bizonyossággal, hogy benne az Istennel találkozhatunk.

DEÁK LÁSZLÓ

Szózat és hívó szó

Kedves, friss élményem, a Magyar Kultúra Napja alkalmából, az evangélikus iskolában megrendezett versmondóverseny.

A Szózatot, Vörösmarty Mihály gyönyörű költeményét, sugárzó szemű fiúk és leányok, átélt lelkesedéssel mondták, szavalták egymás után.

Hallgatom az áradó folyamként hömpölygő szavakat. Mintha filmvásznon peregének, megelevenednek a felidézett események. Látom a földet, „melyen annyiszor apáink vére folyt... látom „a hős Árpádnak hadait”...”, a sorra felvilágosított történelmi képeket, s hogy „annyi balszerencse közt, oly sok vizsálya után, megfogyva bár, de törve nem, él nemzet e hazán”.

Él még most is, pedig azóta sorra jöttek a további sorscsapások... jött 1848, a „népek hajnalcsillaga”, amely gyorsan lehullt, de fénye ma is világít, s a véres megtorlás áldozatait ma is gyászoljuk. Elérkezett a rettenetes 20. század, melynek fordulójára József Attila így emlékezik: „kitántorgott Amerikába másfél millió emberünk. Ránk tört az első világháború rettentő hozadékaival, utána a Trianonban elszenvedett veszteség, s mindezek nyomában a tízezreket elpusztító gyilkos járvány. Még fel sem ocsúdott az ország, már nyakunkon volt a második világháború, borzasztó következményeivel: országrombolással, idegen hatalom igája alatt nyögött évtizedekkel. 1956-ban a kétségbeesett szabadsági kísérlettel, miközben újabb tíz- és százazrek kerestek új hazát, szabad és emberhez méltó életre való lehetőséget...”

Az új évezred küszöbén, az egyre fogyatkozó és gyengülő nemzet előtt felcsillant a lehetőség, hogy végre jóra fordulhat a sorsunk. Néhány év múltán azonban világossá vált, hogy, talán minden eddiginél örültebb sebességgel rohannak a vesztségbe...

Mögöttünk egy ezredévi szenvedés, előttünk a bizonytalan, balsejtelmekkel teli jövő. Hogy mit hoz a holnap, nem tudhatjuk, de ha Vörösmartyra hallgatunk, éreznünk kell, hogy bármi történéj is, nekünk itt a helyünk! Ez kötelességünk és küldetésünk! Itt kell minden erőnkkel a jóra törekednünk!

Ha csak a múlt században kivándorolt – kitántorgott – százazrek (vagy milliók) itthon maradtak volna, itthon gyümölcsoztették volna tudásukat, tehetségüket, talán nem jutottunk volna ebbe a rettentő szakadékba, amelyből már-már nincs is kiút! De nem maradtak! Sőt, napjainkban

a kivándorlás új hullámát éljük! A frissdiplomás fiatalok között egyre kevesebben vállalják az itthoni szűkös körülményeket, a szakmai előrejutás vagy a tudományos fejlődés korlátozott lehetőségeit, amikor már pár száz kilométerrel távolabb, kontinensünk gazdagabb országaiban is találhatnak munkájukért tudásukhoz méltó elismerést, jobb életkörülményeket, társadalmi és anyagi biztonságot.

Igaz, mondhatnánk erre azt is, hogy – Európán belül – semmit nem számítanak azok a határok, hogy így is, úgy is EU-polgárok maradnak, hisz’ mindannyian azok vagyunk. Ám ez mégsem olyan egyszerű! „Ez a föld, melyen annyiszor apáink vére folyt”... lehet „csak” egy az Európai Egyesült Államok régiói közül, nekünk azonban mégis ez a HAZÁNK. Hazánk, melynek évezredek múltja, történelme, irodalma, zenéje, népművészete mind megannyi különleges, Isten adta kincsünk. Ezek megőrzése, ápolása elsőrendű kötelességünk.

Ha valaha, akkor ma sokkal elevebben időszerű a remény és kétség között vergődő fájdalmas kiáltás:

„Még jöni fog, mert jöni kell, egy jobb kor... vagy jöni fog, ha jöni kell, a nagy-szerű halál...”

A „temetkezés” – talán – még nem érkezett el, de gödörben vagyunk. Mélységes mély szakadékban, ahová a határtalan anyagiasság, a kíméletlen önzés, a mások becsapása, kijátszása, a hamis értékek kecsegtető vonzása hajszol minket. A legnagyobb tiszteletet és megbecsülést nem a tudás, nem a kulturális vagy művészi teljesítmény, hanem a nagy-nagy gazdagság, a sok-sok PÉNZ élvezzi.

Anyanyelvünk pusztul, hagyományaink egyre kevesebb embert érdekelnek, az őszinte, szeretetteljes emberi kapcsolatok lazulnak, a mély érzések titkolni való gyengeségre vullanak.

A valódi értékek egyre kevesebb a becsületük, a silányság üli diadalát...

2008 a Biblia Éve. Kívánatos és hasznos lenne mindenkinek elejétől végigolvasni a Bibliát.

A Könyvek Könyve Isten üzenete. Tanítása parancs és örömhír, ugyanakkor lenyűgöző olvasmány. A teremtés és az emberiség története. Megismerhetjük belőle az emberi természet rejtett mélységeit és magasságait. Megláthatjuk, hová vezet a gonoszság, a felebarátot, testvért kijátszó álságos, csalárd fondorkodás, mire képesek a gyilkos indulatok, és megtanulhatjuk, hogy mindezekből egyetlen kivezető út létezik: ha az ember visszatér

Orosházi volt és evangélikus

Magyar Ede építész

Két jeles orosházi evangélikus művészünkéről írtunk eddig lapunk hasábjain. 2004. március 15-én Czetter Sámuel rézmetszőről, első lelkészünk, Horváth András nevelt fiáról, aki Bécsben és Szentpétervárott élt. Európai mércével mérve is jelentős alkotó volt, műveit gyakran így jegyezte: „metszette Czetter Sámuel orosházi fi”. A 2004 őszi lapszámunkban tettük közzé másik kitűnőségünkről, a Párizsba szakadt festőművészről, Oskó Lajosról szóló írásunkat. Ő az emigrációban Munkácsy Mihály köreiből tartozott.

Az alábbiakban az alig három évtizede felfedezett Magyar Ede építész pályaképét ismertetjük. Ha Szegeden járunk és van időnk, tekintsük meg és gyönyörködjünk fő művében, a közelmúltban felújított Tisza Lajos körút 56. szám alatti Reök-palotában. Az épületről nemrégiben azt írta egy Tisza-parti lap: „Európa egyik csodája, a szecesszió remekműve született újjá Szegeden”. Valóban! Az 1906-ban Magyar Ede által tervezett és 1907 novemberére már megvalósított Reök-palotáról Bakonyi Tibor így szólt a Békési Élet 1977/2. számában: „A kétemeletes saroképület rendkívül plasztikus, szinte szobrászi eszközökkel formált homlokzatai már messziről felkeltik a szemlélő érdeklődését, kíváncsiságát. Akaratunkon kívül egyszer csak az épület vonzásába kerülünk. Meg kell állni az épület közelében és végigcsodálni gyönyörű részleteit. Mintha szél moogatná, úgy hullámanak falsíkjai, mintha óriás gyúrta volna, olyan furcsák erkélyei, mintha tündérek készítették volna, olyan varázslatosan szépek

virágdíszei. Kristálytisztá stílusegység uralkodik az épület minden részletén: a virágmotívumos szecesszió.”

Mit tudunk Magyar Ede családjáról? A familia 1880-ig az Oszadszki nevet viselte. Az apa, Oszadszki Mihály asztalosmester ekkor változtatta saját, valamint kiskorú gyermekeinek nevét Magyarra. Az Orosházi Evangélikus Egyházközség anyakönyveiben kikerestük a család tagjainak pontos születési adatait. Ede apja, Oszadszki Mihály Orosházán született 1840. szeptember 4-én, édesanyja, Huszár Sarolta szintén itt látta meg a napvilágot 1851. november 22-én. Evangélikus templomunkban kötöttek házasságot 1872. február 10-én. Az esketést Győry Vilmos lelkész végezte, tanúk voltak: Subkégel Mózes és Oszadszki Dávid.

A keresztelési anyakönyvből az is kiderül, amíg Orosházán laktak, négy fiuk született. Az elsőszülött Vilmos, majd a második gyermek, Gyula után harmadiként, 1877. január 31-én jött világra a később építésszé lett Ede, s őt követte 1880-ban még Kálmán nevű testvérük. Edénél és Kálmánnál a Jegyzet rovatban szerepel, hogy „51957/880. számú miniszteri engedéllyel Magyar vezetéknevet vett fel.” Az apánál, Oszadszki Mihálnál pedig azt olvashatjuk, hogy „37721/1880. sz. miniszteri engedéllyel Oszadszki név helyett Magyar nevet vett fel.”

Az asztalosmester apáról mint jeles feltalálóról írunk a korabeli orosházi lapok. 1881-ben szabadalmazott találmánya volt a súlymotor, 1883-ban sajátos rendszert dolgozott ki a vasúti kocsik gyors megállítására. Aztán 1884-ben már Angyalföldön, taneszköz-gyárat alapított. Az egyik legjobb nevű taneszköz-tervező és -készítő lett. Vállalkozása bizonyára nem bírta a versenyt, mert 1890-ben mint volt taneszköz-gyárosról olvashatunk.

Ede ekkor 13 éves volt és Szegedre küldték tanulni, a reálgimnáziumba. Bizonyára apja elszegényedése is hozzájárult ahhoz, hogy kivették a középiskolából, és Ádók István szegedi építő- és ácsmesterhez adták tanoncnak. Már ekkor családtagként kezelte őt az Ádók familia, mert támogatták abban, hogy az inasévek letelte után a temesvári felsőbb építőipari iskolában kezdhesse meg tanulmányait a rendkívüli szorgalommal és tehetséggel megáldott fiatalember. Mikor tanulmányait befejezte, továbbra is Temesváron maradt. Három esztendeig Mihály Ferenc, jó nevű építész irodájában tett szert tervezői és kivitelezői gyakorlatra. Ezt követően 1901-ben Budapesten, az Állami Felső-Építőipari Iskolában építőmesteri képesítést szerzett. Visszatért egykori főnökéhez Szegedre, s a későbbiekben is Ádók Istvánnal együtt dolgozott, akinek

☞ Istenéhez, ha belátja bűneit és megtér tévelygő útjáról!

Gödörben vagyunk, de úgy látszik, mintha ezt senki nem venné észre, mint ha egy óriási szembekötödsdi játék részei lennénk! A mélyben vagyunk, mégis fentről, a mélység széléről Jézus tekint le ránk.

Annak idején Mózes állt így a pusztában, felemelve, magasra tartva a kígyót, hogy aki rátekin, megmeneküljön! A gödör partján tehát Jézus áll. Biztató szóval hív, kitárt karral vár! Mögötte ott sötétlik a Golgota, hamarosan oda indul, hogy vérét ontsa értünk, de ma még ott áll és hív! Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket!

FÜRST ENIKŐ

Magyar Ede és az általa tervezett szegedi Reök-palota

lányát, Rózsit, 1902-ben feleségül vette, ezzel betársult a vállalkozásba.

Magyar Ede 25 éves volt, képezte magát, kisebb-nagyobb külföldi utazásokat, tanulmányutakat tett Itália városaiba, illetve Bécsbe, Berlinbe, Münchenbe. Nagy hatással volt rá a századforduló párizsi építészetére is.

Kisebbszámú próbálások után 1904-ben két jelentős szegedi megbízást kapott: a Godschmidt- és a Schäffer-palota tervezését, amit meglegedésre teljesített. A reprezentatív paloták elbűvölték a szegedieket. S ekkor igazi mecénás érkezett Reök Iván szegedi vízépítő mérnök személyében, aki Munkácsy Mihály unokaöccse volt, s mint közeli rokon, többször időzött Munkácsy párizsi palotájában. A bánfalvi (ma Gádoros) születésű Reök Iván kiterjedt családja részére rendelte meg palotáját a 29 éves Magyar Edétől. Az építész európai utazásainak minden élményanyagát és formakincsét felhasználva tervezte meg Szeged máig legszebb épületét. „Az épület eredetisége, jellegzetes formálása nemcsak hazánkban, de Európában is páratlan. Ez a tény egymaga is meghatározza kvalitását és kijelöli helyét a korszak legjobb alkotásai között” – idézzük ismét fiatalon elhunyt barátunkat, a legjobb Magyar Ede-szakértőt, Bakonyi Tibort.

A Reök-palota csodájára jártak nemcsak a szegediek, hanem minden idelátogató. Lelkes újságcikkek dicsérték a nem mindennapi teljesítményt, Magyar Ede megalapozta hírnevét, beírta magát Szeged építészettörténetébe. 30 éves volt, ömlöttek hozzá a szép rendelések. Egy más után tervezte a szép villákat, palotá-

kat Szegeden, Horgoson, Zentán, Hódmezővásárhelyen. Jeles alkotásai közé tartozik a nagykikindai református templom 1911-ből pedig a ma is álló kaposvári színház.

Legtöbb alkotása természetszerűleg Szegeden maradt fenn, a Kárász utca és a Somogyi utca sarkán látható az Ungár-Mayer-féle bérház, az 1910–1912 között a Tisza Lajos körúton felépült református bérpalota, majd a szintén szegedi Gazdasági és Iparbank háromemeletes székháza, valamint a Wöber-palota. Elmondhatjuk, hogy nemzetközi mércével is értékelhető épületeivel Magyar Ede már az első világháború előtt bekapcsolta Szegedet Európába.

Életének tragédiája is a tervezéshez kötődik. Ugyanis beleszeretett az egyik építető feleségébe. Családi élete meglehetősen összekuszálódott, zavarossá lett érzelmi élete, anyagi helyzete is megrendült, elvált, nem látott kiutat. 1912. május 5-én, mindössze 35 évesen fejezte be életét.

2007 augusztusában a szépen rendezte hozott Reök-palota, az *Európa Kulturális Fővárosa 2010* rendezvénysorozat regionális központjaként kezdte meg működését állandó kiállításokkal, kulturális programokkal.

Magyar Ede síremléke Szegeden, a Dugonics-temetőben található. Néhány éve Tóth Tamás, a jeles magyarok sírhelyének kutatója felhívta a közvélemény figyelmét a sír katasztrófális állapotára. Most örömmel értesültünk arról, hogy Magyar Ede végső nyughelyét védett sírrá nyilvánították.

KOSZORÚS OSZKÁR

2008 a Biblia Éve

Amint arról már sok forrásból értesülhettünk, a Magyar Bibliatársulat kezdeményezésére a katolikus, a református és az evangélikus egyház a 2008. esztendő a Biblia Événak nyilvánította. Kezdeményezésünk természetes célkitűzése, hogy az egyháztól elidegenedett és oly sokféle szempont által vezérelt közéletben megszólaltassuk a kereszténység alapüzenetét, ami azonos a Biblia üzenetével, az evangéliummal. Erre bátorít mindenkit a Biblia Événak igei mottója is: „*Boldog, aki olvassa...*” [Jel 1,3] Mindazokat, akik már ismerik ezt a boldogságot, mert a Biblia mindennapi olvasmányuk, és azokat is, akik még nem fedezték fel a Könyvek Könyvét, de ismerik az olvasás örömét, arra bátorítunk, hogy keressék a kapcsolódás lehetőségeit a Bibliához. Istentől áldott „bekapcsolódást” kíván:

Dr. ERDŐ PÉTER
biboros, prímás, a Magyar Katolikus
Püspöki Konferencia elnöke

Dr. BÖLCSKEI GUSZTÁV
református püspök, a Zsinat lelkesi
elnöke

ITTÉS JÁNOS
a Magyarországi Evangélikus Egyház
elnök-püspöke

Áldott bibliaválasztását kívánunk mi is mindenkinek! Bibliát bármikor lehet a Lelkesi Hivatalban vásárolni.

Böjti sorozat „Isten fegyverzete” címmel

2008. február 28.–március 2.

Február 28., csütörtök, 17 óra: *Szpisák Attila, lelkész (Tótkomlós): „A megigazulás páncélja”* [Ef 6,10–14a]

• Február 29., péntek, 17 óra: *Horváth Anikó iskolalelkész (Szarvas, Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola): „A békesség evangéliumának saruja.”* [Ef 6, 14b–15]

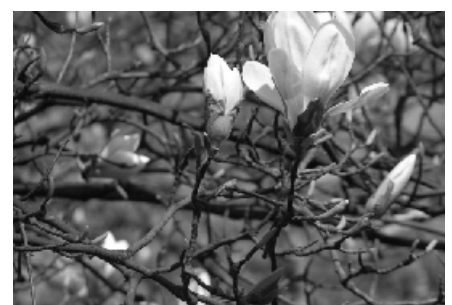
• Március 1., szombat, 17 óra: *Horváth Z. Olivér, másodlelkész (Szarvas): „A hit pajzsa és az üdvösség sisakja.”* [Ef 6,16–17]

• Március 2-án, a böjti időszak 4. vasárnapján 10 órakor kezdődő istentiszteleten *Lázár Zsolt Szarvas-Ótemplomi lelkész* lesz az igehirdető vendégünk. A sorozatot az úrvacsora szentségével fejezzük be.

Addig is olvassuk az ígét előre is, később is, mert harcban állunk! Fegyverbe, de „nem test és vér ellen!”, „Végül pedig: erősödjetek meg az Úrban és az ő hatalmas erejében. Öltsetek magatokra az Isten fegyverzetét, hogy megállhassatok az ördög mesterkedéseivel szemben. Mert a mi harcunk nem test és vér ellen folyik, hanem erők és hatalmak ellen, a sötétség világának urai és a gonoszság lelkei ellen, amelyek a mennyei magasságban vannak. Éppen ezért vegyétek fel az Isten fegyverzetét, hogy ellenállhassatok a gonosz napon, és mindent leküzdve megállhassatok. Álljatok meg tehát, felövezve derekatokat igazságszeretettel, és magatokra öltve a megigazulás páncélját, felsaruzva a lábatokat a békesség evangéliu-

ma hirdetésének a készségével. Vegyétek fel mindenképpen a hit pajzsát, amellyel kiolthatjátok a gonosznak minden tüzes nyilát. Vegyétek fel az üdvösség sisakját is, és a Lélek kardját, amely az Isten beszéde.” [Ef 6,10–17]

RJ

Tapintható álmok

Fanny Crosby, az amerikai „hymnuszköltészet királynője”

*„Én boldog gyerek vagyok,
bár nem látok, mint más kicsik, nagyok.
Eldöntöttem, hogy a világban
vidáman fogok élni és bátran.
Mennyi áldás, mennyi kincs,
ami más embereknek nincs.
Csak sírjatok, hogy vak vagyok,
mert én bizony nem fogok.”*

Szívbemarkolóak Fanny Crosby (1820–1915), az amerikai „hymnuszköltészet királynőjének” nyolc évesen írott sorai. Embertársaink közül sokan születésük óta, vagy betegségük, balesetük miatt valamilyen fogyatékkal élnek. Nem ritka a közöny, félelem, elutasítás az olyan emberekkel szemben, akik sérültek. Szervi vagy értelmi fogyatékoságuk ellenére ezeknek az embereknek is ugyanúgy vannak vágyaik, álmaik, mint egészséges társaiknak. Fanny Crosby életpéldáján keresztül szeretném bemutatni, hogyan teljesülhetnek álmok, hogyan lehet fogyatékos emberként is teljes életet élni.

Bevezetőül néhány gondolat magáról a vakságról. Mit is jelent ezzel a súlyos fogyatékosággal élni? A látás szerve, a szemünk a legfontosabb érzékszervnek tekinthető. A csökkent látás, a vakság az összes fogyatékoság közül a legnagyobb figyelmet igényli, nemcsak az egyén tragédiája szempontjából, hanem azért is, mert a család, a hozzátartozók, a társadalom számára a legnagyobb terhet jelenti a látás elvesztése. Látó életünk során az információk 75%-a vizuális úton érkezik hozzánk és csak a fennmaradó 25% érinti a hallás, a tapintás, a szaglás és az ízérzékelés ismeretszerzési csatornáit. Így egy súlyos fokban látássérült ember számára az ismeretszerzés lehetőségei sokkal korlátozottabbak, a hallás és a tapintás pedig különösen hangsúlyozott szerepet kap. Ma a világon 45 millió vak és további 135 millió erősen csökkentlátó él.

Gyermekkor

Ha tizenöt egyházi énekeskönyv összes költeményét összeadjuk, az legalább annyit tesz ki, mint amennyi himnuszt írt Fanny Crosby egész élete során. Ezek közül sok feledésbe merült, de igen nagy számban maradtak meg azok, amelyek a keresztyének kedves énekei közé tartoznak szerzte a világon. Francis Jone Crosby egy erősen puritán családban született New Yorkban, 1820. március 24-én. Cse-

csemőkorában szemgyulladást kapott, amit egy kuruzsló orvos úgy kezelte, hogy forró lenmaglisztes borogatást tett vörös, begyulladt szemhéjaira. A gyulladás ugyan elmúlt, de a szemein forradások keletkeztek, és a kislány egész életére megvakult. Erről ő így vallott: *„Azt hiszem hat hetes lehettem, amikor szemeim nagyon elgyengültek és beteg lettem. Akik felügyeltek rám, borogatással próbáltak enyhíteni fájdalmaimon. Szaktudásuk és képességük hiánya következtében egész életemre elvesztettem látásomat. Miközben felnőttem váltam, megértettem, hogy soha nem fogom látni a barátaim arcát, a rétek virágait, az ég színét, a csillagok ragyogását... Megértettem, hogy ezek a dolgok csak más gyerekek kincsei lehetnek, erre viszont én elhatároztam, hogy nekem is lesz egy kis gyémántom a szővemben, amit „megeledésnek” neveztem.”*

Édesapját korán elveszítette. A 21 évesen megözvegyült Mercy Crosby cselédnek szegődött és a kis Fannyra a nagymama, Eunice Crosby vigyázott.

A nagymama gondoskodása

A nagymama kezébe vette kis unokájának nevelését, és ő lett a kislány „szeme”, élénken festette le előtte a valós világot. Eunice körültekintő gondoskodása segítette kifejlődni Fannyban a leíróképességet. Emellett azonban a kislány lelket is ápolta. Rendszeresen felolvasta és elmagyarázta neki a Bibliát, s mindig hangsúlyozta az imádság fontosságát.

Amikor Fanny kétségbeesett, mert nem tudott úgy tanulni, mint más gyermekek, biztatta, hogy imádkozzon Istenhez tudásért.

Crosbyék házigazdája is jelentős szerepet játszott Fanny fejlődésében. Mrs. Hawley segített Fannyban abban, hogy a bibliai szakaszokat megjegyezze, és a kis-

lány gyakran öt fejezetet is megtanult egy hét alatt. Emlékezetből tudta idézni Mózes öt könyvét, a Példabeszédek könyvét, az Énekek Énekét, számos zsolnárt és az evangéliumokat. Olyan emlékezőképessége volt, amely gyakran ejtette ámulatba barátait, de ennek ellenére nem tartotta magát különbnak a többieknél. Vaksága egyszerűen rákényszerítette, hogy még jobban kifejlessze emlékezőtehetségét és koncentrálóképességét.

Fanny nem tekintette szörnyű dolognak a vakságát. Nyolc éves korában írta azt a kis verset, melyet írásom elején idéztem: *„Én boldog gyermek vagyok...”*

Bámulatos életfelfogás

Vaksága soha nem kényszeríthette önsajnálatra. Felnőtt korában ezt mondta: *„Ez volt a legnagyobb dolog, ami valaha is történhetett volna velem.”* Egy másik alkalommal ezt kérdezte: *„Vajon hogyan élhettem volna ilyen szolgálatkész életet, ha nem lettem volna vak?”* Vagy egy más alkalommal egyszer valaki megkérdezte tőle: *„Fanny, szeretnéd, ha nem lennél vak?”* Erre ő, rá jellemző, jellegzetes stílusában így válaszolt: *„Az a jó a vakságomban, hogy a legelső arc, amit majd megpillanthatok, Jézus arca lesz.”*

1834-ben Fanny tudomást szerzett a New York-i Vakok Intézetéről, és tudta, hogy ez volt a válasz imádságaira, melyekben azt kérte, hogy iskolába járhasson. 12 éves volt, amikor belépett az iskolába, majd utána ott maradt tanárként 23 évig. Az iskolának büszkeségévé vált, s minden adandó alkalommal felkérték, hogy írjon verseket. 1858. március 5-én Fannyt feleségül vette Alexander von Alstine, aki valamikor az intézet növendéke volt. Zenész volt, s New York környékének legnagyobb zongoristájaként tartották számon.

Gazdag zenei tevékenység

Fanny kitűnően játszott hárfán, zongorán, és csodálatos szoprán hangon énekelt. (Még idős hölgyként is – 85 évet élt – leült a zongora mellé, és mindent játszott: a klasszikus művektől kezdve az egyházi és evangéliumi énekeket, egészen a népzeneig.)

Miután Fanny férjhez ment, elhagyta az intézetet és néhány év alatt megtalálta az igazi hivatását, amely nem volt más, mint evangéliumi énekek komponálása. Szerződése volt a Bigelow és Main kiadóval heti három evangéliumi ének megírás-

Az Gyöngyöskönyvből való írások

1. rész: A szeretetapadásról való rövid elmélkedés

A karácsonyi nagy szeretetáradás után mintha szeretetapadás következne, mondhatnám már megint: szeretethiányban, leginkább gyűlölködésben szenvedünk.

A legnagyobb baj abban van, hogy nem is tudjuk, miben és hogyan jelenik meg a szeretet, mely minden bizonytalanságot, isteni adomány lehet, mert bennünk van leginkább. Alélemben él.

Ha a lélek megbetegszik, meghibásodik, elkorcsosul, akkor a szeretet is elapad. Mert a szeretet – sajnos – nem mindenkié, csak egy bizonyos embercsoporté. Soha nem lehet tudni, hogy melyiké, s ez benne a csoda. Így a szeretet az vándorol egyik embertől a másikhoz és közben árad a testben, árad a lélekben. Igen ám, de a szeretet ellenében van a gyűlölet, s ezt tanítják is, hamis szóval hirdetik a szeretet ellenében a gonosz szót, a másik megvetését, sőt még arra is megtanítják,

hogy fegyverrel is harcoljon ellene, mert a másik a gonosz. S amikor ez így van, akkor a szeretet nem tud áradni mindenkihez, nem engedik áradni, nem tud mindenkihez eljutni – megreked. Elkövetkezik a szeretetsorvadás, s ezért mondtam, hogy a szeretet nem mindenkié, pedig a szeretet olyan, hogy akarna lenni mindenkié.

Karácsonykor – sajnos – szeretetünket abban mérjük, hogy mekkora ajándékot osztogatunk. Ha kicsit, akkor lenéznek, nem is szeretünk mi akkor – mondják. Elmult a karácsony, az ajándék is felejtődik, s lám, a szeretet is megint kopik, apad.

Közeleg a húsvét, silyenkor is gyakorta ajándékba csomagoljuk a szeretetet, de februárban itt az új angolszász módi: a Valentin-nap. Ez megint a csomagolt szeretet, a fogyasztói társadalom napja, hiszen azért van az egész, hogy vásároljunk, vásároljunk, vásároljunk.

S azt nem is akarjuk észrevenni, hogy az állam haszna ebből is igen nagy, mert egyre több adót (áfát, jövedéket, környezetvédelmit, kulturálist stb.) fizetünk ilyenkor.

Bizony, itt a február, s minden szintéren egyre apad a szeretet, s nő a gyűlölet, a feszültség, a harci szellem. Szaporodnak a frázisokkal teli szólavinák. Mert nem védjük eléggé nagy kincsünket, a lélekben egyre inkább helyt követelő szeretetet. Pedig azt kellene tennünk.

A közelgő húsvéttal erről is szükséges elmélkedni, egyre inkább önvizsgálatot tartani.

A feltámadás ünnepe előtt építsünk Szeretetvárakat, s abba menekítsük családjainkat. Ez lehet talán a menedék számunkra. Ne feledjük, Jézus a szeretetet hirdette!

KÁROLYI FÜLÖP BÉLA

sára, melyeket a vasárnapi iskolák számára szerkesztett kiadványokban közöltek. Fanny hat-hét éneket írt egy nap alatt. Általában mindössze egy-két dollárt fizettek egy költeményéért. Az ő szövegére írt dallamok szerzői általában maguknak tulajdonították a jogokat. Habár Fanny egészen bonyolult költeményeket is tudott írni, valamint klasszikus zene impro-

a városi szegénység körében végzett missziói munkából, egészen 1915-ben bekövetkezett haláláig. Célja az volt, hogy az embereket a Megváltóhoz vezesse, nemcsak énekei, hanem személyes élete által is.

Mi történt, amikor Fanny meghalt? A választ talán egyik öregkori énekében találhatjuk meg:

*„Ha életem véget ér s a dagályon átkelek
egy dicsőséges, ragyogó nap hajnalán,
benne odaát Megváltómra ismerek,
ki szelíd mosolyával jön felém...
Megismerem, megismerem,
s megváltozva állok mellé én,
megismerem, megismerem
a szeg helyéről – tenyerén.”*

Példaértékű életszemlélet és megelégedettség, ami ezt a mélyen hívő asszonyt jellemezte. Ilyen esetben sokan talán elkeserednének, a panaszkodás útját választanák Istennek adott válaszként, de Fanny Crosby egész életében mégis az elégedettség és Isten dicsérete mellett döntött.

Úgy tűnik, egy sérült ember sokkal inkább képes békében élni önmagával és másokkal, amire az egészséges, „látó” emberek oly gyakran képtelenek. Fanny Crosby életelegyen példaszámunkra.

DEÁK GABRIELLA

vizálására is képes volt, énekei elsősorban azt a célt szolgálták, hogy az evangélium üzenetét eljuttassák azokhoz, akik nem hallottak Isten szabadításáról. Valahányszor megírt egy éneket, imádkozott azért, hogy az minél több lelket vezessen az Úrhoz. Gondja volt a város szegényeire is. Habár énekírói készsége öregségére meglankadt, Fanny aktívan kivette részét

Fehéren, feketén

Ebben az írásban nem a sakkról akarok beszélni, hanem arról, hogy az élet minden területére jellemző, hogy el akarják, el akarjuk mosni a különbségeket, a határvonalakat. Mindenki meglepődne azon, ha szürke vagy színes figurát látna a sakkasztalán. Az életben is meg kell különböztetnünk a jót a rossztól. Még akkor is meg kell tenni, ha ez nem mindig könnyű. A végső különbségtételt mi el nem hallgathatjuk. Mindig voltak olyan emberek, akik önös érdekből össze akarták mosni a jót és a rosszat. Ézsaiás próféta Krisztus előtt több mint 700 évvel ezt hirdette: „Jaj azoknak, akik azt mondják, hogy a rossz jó, és a jó rossz, és akik azt állítják, hogy a sötétség világosság, és a világosság sötétség; azt állítják, hogy a keserű édes, és az édes keserű!” [Ézs 5,20]

Januárban egy filmművészetről szóló héten vehettem részt, ahol nagyrészt európai filmeket néztünk meg, s azokról beszélgettünk. A hét végére arra a konklúzióra jutottam, hogy nem véletlen, hogy az európai keresztyénség válságban van, hiszen a filmjeink is ezt tükrözik vissza. Ha nihilista, kiüresedett életet élő, atomizált társadalmat hirdetünk, nem fogunk

Történet egy ifjú párról...

akik összeházasodtak ugyan, de...

Ezen írásunkban tulajdonképpen egyszerű helyzetábrázolásról esik szó. 1867. január 15-én egy 23 éves ifjú, valamint 22 éves jövendőbelije (aki az esketési anyakönyv bejegyzése szerint „menyecske”), evangélikus vallású orosházi lakosok házasságot kötöttek.

A menyasszony valószínűleg nem ok nélkül vállalta magára a „hajadon leány” bejegyzés helyett a „menyecske” titulust, nyilván tudomása volt róla, hogy ezt a megjelölést csak megesett leányoknál volt szokás bejegyezni az anyakönyvbe, amely a 140 év előtti időkben sem vetett jó fényt viselőjére.

Gyanúból lett bizonyosság, hogy a házasulandók a fenti bejegyzéssel egy törvényileg létező házassági akadályt kívántak elhárítani maguk fölül, s ezt csak az egyházi hivatal, illetve az eskető lelkész megtévesztésével tudták elérni.

A birodalmi büntető törvény 501. paragrafus tiltásának rajtuk való alkalmazását akarták kikerülni, mely az elsőfokú sógorsági házasságot „vérparázna” bűnnek nyilvánította, s annak megkötését tilalmazta.

A szóban forgó párnál ugyanis első fokú sógorságból adódó házassági akadály állott fenn. A bűntudott igazságból lett tudható, hogy nevezett Horváth György menyasszonya, Szemenyei Katalin nem „menyecske leány” volt, hanem a vőlegény testvérének, néhai Horváth Mihálynak az özvegye. Rájuk tehát ezt a felemás érzésvilágon alapuló törvényi megszorítást, melynek erkölcsvédő hatásában generációk kételkedtek, az egyház még a kiégyezés évében is kénytelen volt alkalmazni.

A törvénytelenül kötött házasság ügyében utólagos diszpenzációért (a jogszabály alóli felmentésért) Székács József püspök hivatalához fordultak. A Vallás és

Közoktatási Magyar Kir. Minisztérium a folyamodó feleket „a köztük fennforgó elsőfokú sógorságból eredő házassági akadály alól Ő császári és apostoli kir. Felsője nevében díjfelengedés mellett...” felmentette.

Székács József püspöknek Haviár Dániel espereshez ez ügyben írt levelét tanulása és történeti ritkasága miatt kívánjuk megismertetni az olvasóval. (Az írásmód és szóhasználat esetében meghagytuk az eredeti formát, olvasva, ízlelgetve szintén kortörténeti érdekesség.)

„960. szám.

A' bányakerületi ágost. Hitvall.

Evang. Superintendenstől

Nt. Haviár Dániel ev. Lk. És esperes

úrnak

Szarvas

Nagytisztelétű Esperes Úr!

A' n. m. magyar királyi vallás és közoktatási ministerium f.é. május 7-én 2608. sz. a. kelt rendelvényét, mely szerint Horváth György és Szemenyei Katalin orosházi evang. lakosok a' köztük létező első fokú sógorság házassági akadályja alól feloldatnak 's ennek folytán f.é. jan. 15. törvénytelenül kötött házassági frigyük utólagosan törvényesnek nyilvánítatik, – hiteles másolatban

szerencsém lévén a' hozzá tartozó okmányokkal együtt ide rekesztve ezennel átszármatatni: felkérem Nagytisztelétű Uraságot, miszerint ezen rendelvény tartalmát az érdekelt házasefelekkel tudatni szíveskedjék, megjegyezvén, hogy mint azt az ide csatolt okiratok is tanúsítják, az illető lelkész azon eljárása, mely szerint a' felmentési folyamodvány Nagytisztelétű Uraságod mellőzésevel egyenesen az én hivatalomhoz terjeszté fel, az ügy sürgős volta és rendkívülisége által némileg menthető.

Atyafiságos üdvözlettel

Pesten, 1867. május 10-én.

Magától értetik, hogy az illető lelkész esperesi uton is megfeddendő és hasonló hibák elkövetésétől komolyan eltiltandó. (10. db. Csatolmány)''

Utóhang: a „megfeddendő” lelkész személye után sokat kutatnunk nem kellett, történetünk idején két lelkész: Torkos Károly és Győry Vilmos szolgált az orosházi evangélikus gyülekezetben. A sors iróniája, hogy Győry Vilmos Székács József püspök veje, az orosháziak köztiszteltében és szeretetben álló papja volt az, aki soros lelkészként a szóban forgó esketést és annak anyakönyvezését végezte. (Az anyakönyvbe való pótlólagos bejegyzés is Győry Vilmos keze írása.)

Közreadja:

VERASZTÓ ANTAL

The image shows a handwritten signature at the top right, which reads "Székács József". Below it is a handwritten note in Hungarian: "Magától értetik hogy az illető lelkész esperesi uton is megfeddendő és hasonló hibák elkövetésétől komolyan eltiltandó."

Székács József püspök saját kezű aláírása

☞ egyről a kettőre jutni. Nem szabad elhinnünk, hogy a céltalanná váló élet a kövendő. Mi keresztyének tudjuk, honnan jövünk és hová megyünk. Ezért akarják elfelejteni velünk a történelmünket is. Összezárt embernek könnyen el lehet adni mindenféle portékát. Az egyik héten még ez a termék a világmegváltó, a következő héten amaz. Az egyik évben egyféle társadalmat kell megvalósítanunk, a következőben másfajta. A legmeddőbbentőbb, hogy ugyanazok az emberek

művelik velünk mindezt. Ők igazán nem változtak, változnak: pragmatikus, gyakorlatias emberek. Nekik mindegy, hogy mit adnak el, nekik csak az a fő, hogy mi kövessük őket. A mi Mesterünk azonban azt mondta, hogy Őt kell követnünk.

A mi életünkben is van fehér és fekete, de a különbségtételt meg kell tennünk. Csak a klasszikus mesékben fordul elő az, hogy a jó és a rossz teljesen elválik. Ott van az, hogy valaki teljesen fehér vagy fekete.

Nekünk azonban törekednünk kell arra, hogy az életünkben a jó győzedelmeskedjen, és a világosság ragyogjon be. Nem a saját világosságunk és jóságunk, hanem maga az Úr Jézus világossága. Ha valaki így él, akkor meg tudja különböztetni az értékest az értéktelentől.

Remélem, hogy e konzumtársadalomból kiábrándult emberek visszatalálnak az élő Istenhez!

LACZKI JÁNOS

Verasztó Antal könyve Thék Endréről

A Magyar Kultúra Napjának városi ünnepsége előtt, a Petőfi Művelődési Központ emeletére helyezett Justh Zsigmond Könyvtárban volt egy „előműsor”, Verasztó Antal új, Thék Endréről szóló kötetét mutatta be az érdeklődőknek e sorok írója. A szerző 13. önálló munkáját vehették kézbe: három verseskötet, egy esszégyűjtemény után a kilencedik helytörténeti kiadványát. A szaktekintélynek számító író bevezetőjében bevallja olvasóinak, hogy a könyv közzétételével Thék Endre emlékének és szülővárosának, Orosházának egyaránt adója volt.

Verasztó Antal – nagyon helyesen – nem ringatja magát abban a tévhitben, hogy minden orosházi lakos ismeri Thék Endre munkásságát. Még akkor sem, ha a nevével tudnak, hiszen 1913-ban (életében) utcát neveztek el róla, pontosan itt, a városközpontban, evangélikus templomunk mellett. Megvalósította azt, hogy a jó helytörténésznek áttekinthetően, olvasmányosan és hitelesen kell szólnia kutatásairól, ez esetben Thék Endréről. Jelesünkről, aki Orosházán született 1842-ben, asztalos mesterséget tanult, majd Budapesten bútorgyár- és zongoragyáros, az első hazai bútorgyár megalapítója lett. Egész életében fáradhatatlanul dolgozott, kiemelkedő munkásságát jelzi, hogy megkapta az igen keveseknek kijáró magyar királyi udvari tanácsosi címet. Egyúttal az Ipartestületek Országos Szövetségének elnöke, az Országos Ipartestület, valamint a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, a Fővárosi Törvényhatósági Bizottság tagja, Orosháza díszpolgára.

Az *Adatok a Thék család leszármazásáról* című fejezetben a szerző olyan adalékokat hozott felszínre, amelyeket még Thék Endre sem ismert. Nemességüket 1583-ban II. Rudolf királytól kapták. Több, Vas megyében fellelt, latin nyelvből átültetett nemességi iratot közöl a kötetben Verasztó Antal. 1810-ben aztán Makón tűnik fel a Thék familia, majd *Az első Thék Orosházán* című részből megtudjuk, hogy Thék András kovácsmester (Thék Endre nagypapa) 1811-ben az orosházi evangélikus templomban kötött házasságot Sitkei Erzsébettel. A szerző pontosan kikereste a kereszteleési anyakönyvből, hogy a házaspárnak 1812 és 1829 között 11 gyermeke született. Közülük öten érték meg a felnőttkort, köztük az 1819-es András, Thék Endre édesapja. Nemcsak az anyakönyveket, hanem a móríngkönyvet, a bevétel-

li és számadási iratokat, egyéb forrásokat is átnézett a szerző, sőt a familia Tótkomlóra költözött ágának leszármazási adatait a helyszínen gyűjtötte össze. Thék Endre evangélikus édesapja azonban a helyi római katolikus templomban vezetete oltár elé Urszuly Máriát, s 1842. november 3-án, Orosházán született híressé vált gyermekük, András keresztnéven. Az Endre nevet 1874 után vette fel. Eddig nem tudtunk semmit szülőházáról, Verasztó az evangélikus egyházközség levéltárában található adórajstrom alapján feltételezi, hogy Thék Endre a Görbe (később Ond) utca 1012. számú házban látta meg a napvilágot.

Thék Endre inaséveiről is több újdonságot talált a szerző. Kutatásai során előkerült *„Tanuló-levele”,* amelyből életének állomásait követhetjük, valamint *Vándorkönyve* is támpontokat ad életpályájának jobb ismeretéhez.

Thék Endre kitiüntetéseivel

Érdekeség, hogy Thék 1860-ban érkezett Pestre, és (katolikus létére) gyakran megfordult az evangélikus legényegyletben, ahova az orosházi származású Székács József püspök, apja gyermekkori iskolatársa és barátja hívta el. Így emlékezett meg erről: *„Székács szeretettel igyekezett pótolni hiányos tudásomat és atyai jószággal jött segédmemre azzal, hogy akkori segédlelkészét, Győry Vilmost ajánlotta oktatómnak, aki soha meg nem hálálható jóakarattal járt el velem szemben.”*

Thék előbb Bécsben, majd Párizsban dolgozott, önállóan készített asztalos-

munkájával vett részt az 1867-es párizsi világiállításon. Innen hazatérve jelentkezett Tauszig József Budapest, Üllői úti *„bútor kézműzeti gyárában”* (ez volt az épület homlokzatán), de nem alkalmazták. Bizonyára hatalmas elszántság munkált benne, mert néhány év múlva Thék megvásárolta Tauszig üzemet, és (évtizedek szorgalmas munkáját követően) első nagyiparosra lett az országnak. Verasztó Antal részletesen ír erről. Műhelye készítette az Országház famennyezetét, a miniszterelnök dolgozószobájának bútorzatát. A Thék-gyár neoreneszánsz, neobarokk és neorokokó bútorai ott vannak az Operaházban, a New York-palotában, a Wenckheim-palotában, a Tözsdepalotában, a Kúriában és más, jelentős fővárosi és vidéki épületekben. A múlt századelőn átépülő budai várban a kazettás és gazdagon díszített Szent István-termet Hauszmann Alajos tervezte, a kivitelező Thék Endre volt. A Szent István-terem az 1900. évi párizsi világiállításon az egyik nagydíjat nyerte el, a terem berendezése, sajnos, Budapest második világháborús ostromakor elpusztult. Nemzetközi viszonylatban is elismerték munkásságát. A Ferenc József-rend Lovagkeresztjétől a Francia Becsületrendig minden kitüntetést megkapott.

Ahogyan telt felette az idő, mindinkább kimutatta ragaszkodását szülőföldjéhez. 1899-ben megszervezte Magyarországon az első helyi ipari kiállítást Orosházán, ahol több mint háromszáz itt élő iparos mutatta be készítményeit. Soha nem felejthető tette, hogy 1900-ban Orosházán, az Előd utcán vett egy hatalmas házat tanoncotthon céljaira, amit jelentős költséggel rendbehozott. 1902-ben megszerkesztette az alapítólevelet, s az I. Ferenc József királyról elnevezett intézményben összességében sok orosházi és vidéki ifjú kapott oktatást, ellátást, Alsó-lendvától Zilahig. 1908 novemberében kisipari gépkészítést és bemutatót szervezett, ami *„Orosháza kisiparosságának javát és haladását szolgálta.”*

A kötetben részletesen olvashatunk haláláról, temetéséről, végrendeletéről. A Tanácsköztársaság idején a 20 munkásnál többet foglalkoztató ipari üzemet, így a Thék-gyárat is köztulajdonba vették. A 77 éves Thék Endrének el kellett hagynia Budapestet, Balatonfüreden húzta meg magát egy szanatóriumban. A vele történt méltatlanság azonban annyira megviselte, hogy 1919. június 8-án meghalt. (Eddig minden lexikon Budapestet jelölt meg halálzási helyeként.) Budapesten

Szabadulásom az okkultizmusból

Mi is az okkultizmus?

„A latin *occultus* (rejtett, titkos) szóból ered, és a legkülönbözőbb irányzatok, eszmerend-szerek gyűjtőfogalmává lett. Az a közös bennük, hogy mind magasabb rendű, ezoterikus tudáshoz akarja megmutatni az utat.”
[Roland Antholzer: A gonosz erői]

A transzcendentális világgal először 14 éves koromban találkoztam, mi-

kor elmentem egy agykontroll-tanfolyamra. Mindezt azért tettem, hogy a tanulás jobban menjen. Egy-két alkalom után furcsa dolgot vettem észre magamon: csukott szemmel kezdtem el látni. Akkor még nem tudtam, hogy a harmadik szemem nyílt meg, csak örültem, hogy milyen különleges képességem van. A tanfolyam végeztével ez elmúlt. 19 éves koromig semmi különös nem

történt. 2001 nyarán találkoztam egy masszórral, és akkor is egy különös dologra lettem figyelmes. Masszírozás közben olyan érzésem volt, mintha áram futott volna rajtam végig, de ez kellemes, bizsergető élmény volt. Most már tudom, hogy ez „fentről” (de nem Istentől) kapott energia volt. Tulajdonképpen innentől kezdődött a kálváriám.

Elkezdtem olyan emberekkel találkozni, akiknek hasonló élményük volt, és kezdtem rájönni, hogy nincsenek véletlenek. Ezután találkoztam egy reikiben járatos emberrel, s ekkor történt velem életem egyik legnagyobb okkult eseménye. Aurát láttam és testen kívüli élményem volt. Nagyon megijedtem, ennek ellenére elkezdtem olvasni okkult és ezoterikus könyveket, egyre mélyebbre süllyedtem. Kezdttem olyan lenni, mint egy gyorsan lemerülő akkumulátor, először csak havonta, majd hetente, azután naponta kellett energiát kapnom. Ha nem kaptam, úgy éreztem magam, mint egy összegyűrt kólás doboz, s agresszív, erőszakos lettem. Ekkor már tudtam, valami nincs rendben, de nem kaptam segítséget senkitől.

2006 októberében jött a segítség egy ismerőstől, aki azt mondta, hogy nagy bajban vagyok, és rögtön ideadta *Gál Péter: New Age keresztény szemmel* című művét. Hamarjában elolvastam és megnyugodtam, mert tudtam, hogy Isten megsegített. Bár ezután jött a java: hatalmas hitküzdelem másfél éven keresztül. Válogatottnál válogatottabb próbák. Hálát adok a Jóistennek, hogy adott erőt és támaszt végigmenni ezen az úton. Tapasztalataim alapján szeretném felhívni minden ember figyelmét az okkultizmusra, mert egyre inkább megjelenik a körülöttünk lévő világban.

KOVÁCS VIKTOR

temették el szűk körben a Kerepesi úti Új Köztemetőben, a soron következő sírba. A Fővárosi Népbiztosság ugyanis nem engedélyezte a közelben lévő családi sírboltba való temetkezést, mivel „az élők után a halottak megkülönböztetése sem indokolt.” A diktatúra bukása után exhumálták és október 19-én – tízezer ember részvéte mellett – újratemették. Hagyatékának egy részét 1945 után az orosházi múzeum kapta meg, ennek fejében a város 1947-től életjáradékot fizetett Thék Endre özvegyének.

Figyelemre méltóak a kötet mellékletei, emeli a kiadvány értékét a négy színes fotó is. Verasztó Antal könyvének forrásanyaga minden elismerést megérdemel. Feldolgozta e témakörben az összes jelentős kiadványt, kisebb-nagyobb tanulmányt, újságcikket, amely Thék Endre életpályájáról szól. Évtized óta készült erre az összegzésre, két esztendő óta szinte csak ennek szentelt, amihez szívből gratulálunk. Ajánljuk e kiadványt mindenkinek, akit érdekel Orosháza ipara és szelle-

mi kultúrája. Megállapíthatjuk azt is, hogy a Lovay Zsuzsanna által 2007-ben Orosházán, a Kulturális Kapcsolatok Egyesülete által kiadott *Thék Endre (1842–1919)* című monográfia ismeretanyagát Verasztó kibővítette. Kívánjuk a szerzőnek, hogy az elkövetkező esztendőben is tegyen le egy-egy helytörténeti munkát az orosháziak és Orosháza barátainak asztalára.

A kiadványban szereplő fotókat és reprodukciókat Fehér Béla és Dobos Szilvia, a hátsó borítót ifj. Verasztó Antal készítette. Technikai szerkesztő Líborné Putnoki Edit, a német fordítást Ecsedy Judit, a latint Illés Imre Áron végezte. A nyomtatás és kötés az orosházi Iniciálé Bt. munkáját dicséri.

(Verasztó Antal: *Adatok Thék Endre és a nemes Thék család történetéhez, Orosháza, 2008, Orosháza Város Önkormányzata, 253 o., 2000 forint*)

KOSZORÚS OSZKÁR

A Thék Endre alapította I. Ferenc József Tanoncotthon homlokzata 1911-ben

Nagypéntek a Kossuth Rádióban

Március 21-én, nagypéntek délelőttjén, 10 órai kezdettel helyszíni közvetítés lesz istentiszteletünkről az MR1 Kossuth Rádióban. Igét hirdet: Deák László lelkész.

Szeretettel várunk mindenkit!

Darwinhoz láncolva

Könyvkritikájukból nyilvánvalóvá válik, hogy a szkeptikus gondolkodók képtelenek kiszabadulni azevolúció-elmélet gravitációs erőteréből. A Szkeptikus blogon (a Szkeptikus Társaság tagjainak közös blogján) 2007. október 16-án 23.05-kor jelent meg Szilágyi András „Mi van, ha nincs gravitáció? Intelligens mozgató: egy súlyos elmélet” című írása, amelyet Tasi István „Mi van, ha nincs evolúció?” című könyve paródiájának szánt. Mivel a kommentelést 2007. október 21-én 17.37-kor lezárták, itt vagyok kénytelen az említett íráshoz néhány gondolatot fűzni.

Önmagában véve az írás meglehetősen színvonalatlan, és arról árulkodik, hogy szerzője sem a könyvet, sem általában az értelmes tervezettség elméletét nem értette meg. Azonban látnunk kell, hogy az értelmes tervezettség elleni támadások tudománytörténeti szempontból jól beleillene egy sorba.

A 18. században a tudomány területén uralkodóvá vált a mechanikusmaterialista gondolkodás. Ennek talán a maga idejében volt valamilyen létjogosultsága (hasznos volt megismerni, hogy mikor hatnak egyszerű törvények), és megérthetjük, hogy amikor Napóleon megkérdezte Laplace-t, hogy bolygókeletkezési elméletében miért nem esik szó Istenről, Laplace így válaszolt: „Sire, je n'avais pas besoin de cette hypothèse” [Felség, nem volt szükségem erre a hipotézisre].

Azonban idővel a tudomány fejlődése szükségessé tette a mechanikus materialista gondolkodásmód tágítását. Ez álta-

lán meg nem értést, elutasítást váltott ki, és csak lassanként sikerült a korábban megszokott gondolkodás megváltozását elérni. Hogy a legismertebb példákra hivatkozzunk, a relativitáselméletek (speciális és az általános) megjelenése kezdetben nagy megrökönyödést és rengeteg ellenkezést váltott ki. Ennek oka az volt, hogy szakítottak az addigi (eukleidészi) térszemlélettel, az abszolút tér gondolatával, a tér és az idő merev szétválasztásával. Jellemző, hogy Lorentz, aki a speciális relativitáselmélet egyik előfutára volt, azt élete végéig nem tudta elfogadni. (Csak zárójelben jegyzem meg: árulkodó, hogy Sz. A. épp a gravitáció példáját választotta ki, amelyről az általános relativitáselmélet megjelenése óta a tudomány már úgy tartja, hogy gravitáció a newtoni értelemben – mely szerint az objektumok a tömegközéppontjukat összekötő egyenes mentén ható erő révén kölcsönhatásban állnak egymással – valójában nem létezik. Az Einstein óta általánosan elfogadott álláspont szerint a testek tömegének hatására a téridő meggörbül, ami visszahat a testek mozgására, és ez kelti a gravitáció, a tömegvonzás látszatát.)

A Lorentzéhez hasonló eset történt Einsteinnel is, aki a kvantummechanika egyik megalapozója volt, és aki éppen a relativitáselmélettel kapcsolatos viták tanulságait levonva tudhatta volna, hogy az új felismerések fényében gondolkodásunkat alapvetően meg kell változtatnunk, élete végéig mégsem volt képes elfogadni, hogy a kvantummechanika szaktított a Laplace-féledeterminizmussal.

Hasonló jelenségnek vagyunk tanúi napjainkban. Az abiogenezis (az élet élettelenből való származtatása) és az evolúció materialista ideáiról kiderült, hogy a tudomány meghaladta őket, és elkerülhetetlen egy értelmes tervező feltételezése. (Laplace-szal szemben „nous avons besoin de cette hypothèse”. Persze az elavult gondolkodásba belemerevedett elmék számára ez elfogadhatatlannak tűnik, de ezzel csak magukról állítanak ki szegénységi bizonyítványt, és biztosak lehetünk abban, hogy néhány évtized múlva ugyanolyan szánalommal fognak beszélni róluk, mint manapság a relativitáselmélet és a kvantummechanika ellenzőiről. (Noha el kell ismernünk, hogy nem olyan nagy szégyen Lorentz, de Broglie és Einstein társaságában lenni, még akkor sem, ha valakit nem produkciója, hanem csupán tévedései hoztak össze velük. De Broglie szintén a kvantummechanika egyik megalapozója volt, és ő sem volt képes szakítani a Laplace-féle determinizmussal.)

Végül még arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy minél távolabb kerülünk az eredeti mechanikus materialista ideától, az egyes lépések egyre nagyobbakká válnak, gondolkodásunkat egyre radikálisabban kell átalakítanunk.

Az eddigi lépések közül valóban az értelmes tervezettség elmélete követeli meg gondolkodásunk legradikálisabb átalakítását.

Dr. JESZENSZKY FERENC
fizikus

Áldozati vasárnap pünkösdkor

Mentsük meg a templomot! Meglepő támadást indítottak a galambok a templom ellen, minden „kiállónak” tekinthető részre rátelepednek, de különösen az ablakpárkányokat kedvelik nagyon. Odatelepedésük, fészük minden esetben nagyhatású kémiai folyamatot is eredményez, mert a nagy mennyiségű guanó maró hatása falon, keretfán, mindenben meglátszik. Hiába igyekeztünk eddig kézi eszközökkel elhessegetni a galambokat, nem nagyon hallgattak ránk, újra és újra visszatelepednek fészket rakni, költeni, és ezzel jelentős károkat okoznak műemléképületünkben.

Brutálisnak és szeretetlennek éreznék a méreggel való védekezést! Ezért kerestük a legemberesebbnek tekinthető megoldást, vagyis a galambok távoltartását az épülettömbtől. Így leltük meg a legjobb látszó megoldást: enyhe elek-

tromosságot tartalmazó finom, látható hálózattal védhetőek a hatalmas ablakok a galambok nagyon veszélyes, romboló hatása ellen.

A hálózat kiépítése előtt azonban feltétlenül szükséges az ablakok fakereteinek a kezelése, mázolósa. Összességében 1,5 millió forint összegbe kerül ez a vállalkozásunk, ugyanakkor műemléképületünket, a templomot nagyon fontos megmentenünk!

2008-ban tehát ezzel a kéréssel fordulunk mindenkihez: gyülekezeti tagokhoz, városiakokhoz egyaránt, hiszen hitbeli döntésektől függetlenül az evangélikus templom ebben a városban „mindenki műemléktemploma”. A turisták miatt sem mindegy, hogy milyen állapotban tudjuk tartani a templomunkat. Az igehallgatók számára pedig Isten háza!

Fénysugár-híradó

A Fénysugár Nyugdíjas Egyesület hat éve, 2002. március 17-én (mint klub) indult útnak, D. Dr. Harmati Béla püspök úr áldásával. Azóta is folyamatosan találkozzunk, sőt elmondhatjuk, egyre nagyobb a létszámunk, s szorosabbá válik lelki közösségünk. Egyházközségünkben is mind több az egyedülálló, támogatásra, vigasztalásra, bátorításra szoruló idős ember. Sokan nehezen viselik a magányt. Ökumenikusan nyitott egyesületünk a kultúrált körülmények biztosítása mellett a hitbeli feltöltődést is segíti a keddi bibliaóráival, mert „... nemcsak kenyérről él az ember, hanem mindazzal él az ember, ami az Úr szájából származik.” [5Móz 8,3]

A Bibliából tudjuk, hogy Isten figyel az idősekre, akik az értékek forrását képviselik, és egyben hagyományaink őrzői is. „Az öreg emberek bölcssek, a hosszú életűek megfontoltak” [Jób 12,12] – olvashatjuk és tudjuk azt, hogy Isten az igaz és becsületes embereket szereti és megáldja.

Tanúi voltunk és vagyunk a nagy változásoknak, az egyházközség által 2008. január 1-jén elindított Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat kezdeti lépéseinek. A karácsony előtti heteket a nekünk is otthont adó gyülekezeti terem felújítása és átalakítása miatt az alvégi parókián töltöttük. Kicsit szokatlan volt ez a hely, annak viszont örültünk, hogy az általunk várt bibliaórák nem maradtak el.

Sőt összejöveleink hasonlóképpen folytak, mint azt megelőzően. Szorgalmasan készítettük a takarókat, amiket két helyre juttattunk el. Megkerestük a Hajléktalanok Átmeneti Szállását, ahol pontosan az ott lakók karácsonyi ünnepségére sikerült időzítenünk a mi ajándékunk átadását, amiért Hering Zoltán vezető mondott nekünk köszönetet. Ugyancsak nagy örömmel vittük a magunk által készített három takarót a Családok Átmeneti Otthonának is. Az ott dolgozók elmondták, takaróhiánnyal küzdenek, jól esett nekik ez a figyelmesség, ajándékainkat azonnal használatba vették.

Mindkét közösségnek ígéretet tettünk, hogy továbbra is támogatjuk őket. „Ne késs jót tenni a rászorulóval, ha módodban van, hogy megtedd!” [Péld 3,27] Egy gondunk azonban van: lassan elfogy az anyagkészletünk, ebben kérjük az olvasók segítségét. Ha valakinek használaton kívüli kézi kötésű pulóvere vagy fonálmarmaradéka van, juttassa el hozzánk, hogy ezután is tudjuk kötni a takarókat mindkét helyre. Ugyanakkor evangélikus templomunk padjaira párnákat készítünk. Eddig körülbelül százat újítottunk fel, azonban még kétszáz régi ülőpárna vár új borításra (felül kötött, alul anyag).

Igyekszünk derűsen, tartalmasan, együtt eltölteni napjainkat, s nem csak a kedd és csütörtök délutánokat. Még de-

cemberben meghívást kaptunk a Hajnal Evangélikus Óvodába, ahol lehetőségünk nyílt betekinteni a csoportok karácsonyi készülődésébe. Mi, a legidősebbek, a kicsinyekkel együtt részt vettünk a gyöngyfűzésben, a csipketerítő-vágásban, a papírdíszek ragasztásában. A gyerekek természetesen fogadtak bennünket, nem lepődtek meg: beszélgettünk, ismerkedtünk velük. Minden egyesületi tagunk kellemes élményekkel jött el az óvodából.

A névnapokat továbbra is megünnepeljük, ilyenkor verssel, énekkel köszöntjük tagjainkat, akik boldogan vendéglélik meg a többieket. Az asszonyok a foglalkozásokon kötnek, beszélgetnek, a férfiak sakkoznak vagy besegítenek a fonalak gombolyításába.

Azon igyekszünk, hogy a Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálattal szorosán együttműködve még teljesebbé, változatosabbá tegyük időseink napjait. Összeegyeztetjük programjainkat: a most szervezett farsangon például egyesületünk néhány tagja is részt vett és jól érezték magukat. Az egyházi alkalmakon rendszeresen jelen vagyunk, így az ökumenikus imahét mind a nyolc estéjén 12-15 fővel voltunk ott. Ez jó lehetőség mindnyájunknak arra, hogy megismerkedjünk a helyi gyülekezetek igehirdetőivel és találkozzunk a különböző felekezetekhez tartozó orosházi testvérekkel.

„Legyen velünk Istenünk, az ÚR, ahogyan őseinkkel volt.” [1Kir 8,57a]

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

A diakónia hírei

Több éve fordulunk fokozott szeretettel azon idős egyháztagek felé, akik magányosan élik napjaikat, és igyekszünk apró figyelmességgel megajándékozni őket.

A megszokott karácsonyi édességcsomag ajándékozásának rendjét néhány éve közös elhatározással megváltoztattuk, így asztaldíszeket készítünk. Nem történt ez most sem másként. A díszítőelemek megvásárlásához anyagi támogatást kaptunk az egyházközségtől, amit adományával egészített ki Lázárné Marika és még néhány diakóniai testvér. A már összeszokott csapat nagy lelkesedéssel készítette el a 45 darab karácsonyi asztaldíszet. Ezeket elvittük azokhoz a testvérekhez, akiket év közben is látogatni szoktunk.

Az idősek örömmel fogadták az igéslappal ékesített figyelmességet. Kis aján-

dékunk – szalancukorral körberakva – karácsonyfa helyett díszítette asztalukat, varázsolt mosolyt és örömkönyt arcukra. Köszönet illet mindenkit, aki hozzájárult, hogy ezek az asztaldíszek elkészüljenek és a karácsonyi fényesség mellett így egy maroknyi szeretetet is eljuttatott a magányos otthonokba.

December 28-án rendeztük évbúcsúztató alkalmunkat. Ribár János esperes úr tartott egy áhítatot, majd a névnapjukat ünneplő testvéreket köszöntöttük. Vendéglátással folytatódott az összejövétel.

Örömmel fogadtuk a hírt, hogy megkezdődött a Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat tevékenysége, és lesz, ahol segítséget kérhetünk, ha mi is rászorulunk. De mindez nem jelenti a diakóniai munkánk feleslegességét.

Már a Szeretetszolgálat szervezésében is segítséget nyújtottunk. Felkerestük

azokat az időseket, akiknek szükségük van a Szeretetszolgálat segítségére. Továbbra is látogatnunk kell a testvéreket, hogy tudjuk, mikor van szükségük gondozásra. Ott kell lennünk mellettük, és szükség esetén meg kell szerveznünk a támogatás módját, lehetőségét.

A Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálatban klubtagságra minden időszódó testvérünknek lehetősége van. Kérjük, éljenek vele, mert ha egy váratlan élethelyzetbe kerülve házi gondozást igényelnek, itt van, ahova forduljanak ezért.

Mindezeknek a lehetőségeknek a megismertetése, terjesztése is a diakóniai csoport feladata. Munkánk tehát nem vált feleslegessé, sőt többrétű lett.

Adjunk hálát az Úrnak mindannyian, hogy ránk bízta ezt a feladatot, és erőt ad elvégzéséhez.

KOVÁCS TIBORNÉ

Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat

„Minden kezdet nehéz, de már érezzük az áldást!”

Kedves Olvasó! E cikk elején bemutatkozom, hiszen új munkatárs vagyok ebben a gyülekezetben: Lócziné Krajczár Emesének hívnak, jelenleg Tótkomlóson élek, s tíz évig dolgoztam a Tótkomlósi Evangélikus Szeretettthonban. (Annak idején, felvételemkor, Gyeciczki János lelkész mondta azt, hogy „*kérem én önt alkalmazni fogom.*” Megtiszteltetésnek éreztem ezt a mondatot!)

Nagyon büszke vagyok arra, hogy éveig abban az egyházi intézményben dolgozhattam, jól éreztem magam az ottani közegben, és sajátomnak éreztem az intézményt. Az ott eltöltött idő alatt – a munka mellett – folyamatosan tovább képeztem magamat, így lettem végzettségemet tekintve szakvizsgázott szociális munkás.

A tíz év alatt sokat láttam, tapasztaltam, és talán fel is nőttem. De most új kihívás került eléem, s ebben újra kezdő lettem.

Nagy örömet jelent számomra, hogy az orosházi evangélikus gyülekezet régen dédelgetett álmát – egy szeretetszolgálat beindítását – Deák László lelkész irányításával valóra válthatom! Az álom egy része már meg is valósult, hiszen 2007. december 22-én 14 órakor megtarthattuk a megnyitó ünnepségünket. Nagyon izgultunk azon, hogy minden szép és jó legyen, hiszen délelőtt még a lányok takarítottak, a fiúk fúrtak-faragtak, cipekedtek. Várakozáson felüli volt az érdeklődők létszáma, sok idős megtisztelt minket jelenlétével. Köszönjük!

2008. január 1-jén hivatalosan is megnyitotta kapuit a Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat. Az első hét még várakozással és kételyekkel telt el. Vajon lesznek-e jelentkezők, ránk nyitja-e vala-

ki azajtót? (Megmondom őszintén, akkor még egy kicsit borúlátó voltam.)

Mára a borúlátásom megszűnt, hiszen a házi segítségnyújtást végző hölgynek rengeteg a munkája, mindennap új és új idősökhöz megy el, bevásárol, takarít, beszélget, fürdet és segít mindenféle ház körüli munkában. Az étkeztetés szintén a tervezett létszámon folyik, napról napra sok idős testvérünknek szállítjuk ki az ebédet. A klub élete is beindult, programjainkon – előadások, kiállítás stb. – 20 és 30 között van a résztvevők száma. (Február elsejétől az internet-szolgáltatás is beindult, szívesen segítünk, hogy ezen keresztül is el tudják érni az idősök távolban élő gyermeküket, unokájukat.)

Természetesen e mögött egy komoly csapatmunka van. Itt köszönöm meg a diakóniai csoport tagjainak, hogy segítettek megkeresni a rászoruló idős embereket, hiszen ez a szolgáltatási forma őket szeretné segíteni a mindennapjaikban.

A szakmai munkát mind a mai napig nagymértékben segíti evangélikus egyházunk szarvasi módszertani központja, s annak munkatársa, Gellai Józsefné Marika néni, aki 30 éves szakmai tapasztalattal és segítő szeretetével állt mellénk a munkában. A szociális szférában szakmai tisztelet és figyelem veszi körül. Ő egy nagyon elismert tekintély ezen a területen.

Mi történt eddig?

Röviden szólok még az elmúlt egy hónapról, mi is történt a szeretetszolgálat életében.

Január 6-án, vízkereszt napján (éppen az Úr napja volt, vasárnap) 17 órától esti istentisztelet volt, s ezen az alkalmon kértek Isten áldását a szeretetszolgálat mű-

ködésére. Istentisztelet után meleg tea és sütemény mellett jót beszélgettünk. A klubtagoknak kicsiny ajándékkal is kedveskedtünk.

A klub következő programja január 18-án volt, amikor Dr. Szemenyei Gabriella projektos előadást tartott az időskori magas vérnyomásról. Az előadást – amelyen 25 fő vett részt – megelőzően igény szerint vérnyomásmérés is történt. Hála Istennek, mindenkinél a megfelelő értéket mérhettük. A jelenlévők közül néhányan elpanaszolták, hogy családjukban, környezetükben többen szenvednek ebben a betegségben. Ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen korunk egyik legelterjedtebb betegségéről van szó.

A művészeteket is behoztuk a szeretetszolgálat falai közé, így februárban Varga Béla szobrászmester kiállítása volt látható két héten keresztül. Valami csoda, amit a művész úr alkot! Érdemes volt megtekinteni az alkotásokat. Sajnálhatja, aki nem láthatta ezeket a remek faragványokat. Alkalmam volt többször is megállni egy-egy alkotás előtt, s csodáltam a kifejező vonalvezetéseket. Ennyit üzeni egy vésővel?

Február elsején a szeretetszolgálat megtartotta első farsangi ünnepségét, melyre nagy-nagy izgalommal készülődtünk. Ez egy újfajta kezdeményezés, amelyik nem idegen az idősök életétől sem, hiszen szeretetben és Istentől kapott jókedvvel töltöttük el ezt a napot. Örömmel egy kicsit táncoltunk is, mint Dávid a frigyháza előtt.

Elindultunk egy úton, s nagyon sok feladat van még előttünk. Kísérjen minket az Isten áldása!

LÓCZINÉ KRAJCZÁR EMESE

Egészségbiztosítás és piac? Kinek az érdeke?

Olvashattunk róla az elmúlt napokban, hogy a társadalombiztosítás egészségügyi alapjának többlete a múlt év végére elérte a 35 milliárd forintot, vagyis jelentős volt a TB nyeresége. Mégis, 2008. február 11-én az Országgyűlés ismét megszavazott egy olyan törvényt az egészségüggyel kapcsolatosan, amely a hazai egészségbiztosítási piacot a profitcentrikus, vagyis mindenáron haszonra törekvő magánbiztosítók előtt nyitja meg.

Ami meghökkentette az újságolvasó és hírt hallgató embert: dr. Rácz Jenő (a Magyar Kórházszövetség elnöke, és Veszprém megyében kórházigazgató), a Gyurcsány-kormány volt minisztere szerint is „rossz a törvény.” Rácz Jenő többek között azt állítja,

hogy az Országgyűlés által elfogadott törvény „olyan szisztémát foglalt törvénybe, amilyenre nincs nemzetközi példa”. S igazából a „szolidárisalapú rendszert” kellene támogatni, és nem azt, ahol a tőke-profit képlet áll a középpontban.

A legeslegtömörebb lényege az új rendszernek, jelenlegi állapotában, az, hogy ha valakinek lesz pénze, s megfizeti az igényesebb ellátást, akkor megfelelő kezelésben részesül, ha nem tudja megfizetni, akkor meg kell elégednie a silányabb ellátással. Rózsaszínű, de vörös felé hajló szíréhangok méregdrága minőségű reklámújságukban mindenféle szepet és jót ígérnek, de Balatonőszöd óta óvatossá kellene lenni.

Nem hihető, hogy a minél nagyobb haszonra törekvő magánbiztosító mást sem nézne, csak a beteg érdekét. Egy egész nemzetnek kellene éssen lennie.

RIBÁR JÁNOS

A keserű pohár

Varga Béla fafaragó kiállításáról

*Tisztelt Evangélikus Gyülekezet!
Kedves Vendégek! Hölgyeim és Uraim!*

AGyörgy Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat első képzőművészeti kiállításán tisztelettel köszöntöm mindazokat, akik most, az istentisztelet végeztével betértek Varga Béla fafaragó mai bemutatkozásának megnyitójára. Természetesen köszöntöm azokat is, akik a helyi sajtóból vagy más forrásból értesültek erről a jeles eseményről, és kimondottan erre az alkalomra jöttek el közelről és távolabbról is. Megkülönböztetett tisztelettel üdvözlöm Varga Bélát, aki az utóbbi években rendkívül aktív résztvevője Orosháza művészeti életének, jelen van a legtöbb rendezvényen, fáradhatatlanul dolgozik, sorjázna szebbnél szebb alkotásai. Mindnyájan emlékszünk arra, hogy alig három hónapja, október 31-én, a reformáció ünnepén Varga Béla egy *Luther Márton-portréval* ajándékozta meg az evangélikus egyházközségeit, amit templomunkban helyeztünk el. Sokan tudják azt is, hogy szintén a közelmúltban a helyi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumnak adományozta egyik fő művét: *A zombaiak 1744. évi orosházi honfoglalása* c. alkotást. (Ennek egyik változata most itt van: *Zombai honfoglalók az orosházi pusztán* címmel.)

Ilyenkor, a bemutatott művek mellett, néhány mondatot illik szólni magáról az alkotóról is. Varga Béla most 65 éves, a Somogy megyei Gyékényesen született. Vasutas édesapja ezermester hírében állt, öt gyermekét nevelő édesanyja szépen kézimunkázott. Varga Béla még általános iskolás volt, mikor bicskát fogott a kezébe és maga faragta ki játékeit. Mint elmondta, volt olyan karácsonyuk az 1950-es évek elején, mikor csak a saját maga által készített játékok kerültek a karácsonyfa alá. Aztán hosszú évek teltek el, szinte el is felejtette a faragást, az 1970-es években mindössze két maradandó alkotása került ki a keze alól: a *Halászbástya* és a budapesti *Mátyás-templom*. Közel három évtizedig határőrként teljesített szolgálatot Letenyén és szülőhelyén Gyékényesen, a faragásra egyáltalán nem tudott időt szakítani.

Aztán Orosházára költözött, jómagam hat évvel ezelőtt, 2002 áprilisában ismerkedtem meg vele, mikor az *Orosháza anno...* kiállítást nyitottam meg a Petőfi Művelődési Központban. Legalább 15 kiállító volt, de máig emlékszem, hogy Var-

ga Béla egy virágokkal és növényekkel díszített, olyan szecessziósan dekoratív szép *tükkörkeretet* mutatott be. Azóta kialakultak motívumkincsei: finomabbak, változatosabbak lettek alkotásai, technikája tökéletesedett. Mint elmondta, ő nem veszi igénybe az elektromos hantólót, mindent kézi munkával végez el.

Varga Bélát három témakör foglalkoztatja. Megörökíti a magyarság hétköznapjait és ünnepeit, történelmünk jeles eseményeit, személyiségeit (kedvenc témája a hagyományos paraszti életforma elemeinek ábrázolása), valamint az utóbbi időszakban bibliai témájú alkotásokkal

is jelentkezett. Tekintsük meg legújabb, itt először bemutatott alkotását, a *Keserű pohár* című faragványát [l. fotó – Szerk.], ami szülőhelyének, a gyékényesi evangélikus templom oltárképeének a mása. Ezt a művét szürkenyárból faragta, egyetlen darabból. Elmondta, háromféle fából farag a legszívesebben. Elsősorban körtefára vadászik, amelynek anyaga igen jó és alkalmas a szobrok kifaragására; szereti még a diófát, amiből szintén szép dolgokat tud faragni, aztán a cseresznyefa az, amit még kedvel. Természetesen ismernie kell a fák tulajdonságait, erezetét, a fák görceit. Aztán a vágószerszámokat, a

pengéket, a vésőket, hogy ne hibázzon. Ha nem jól távolítja el a felesleget, akkor tönkremegy a mű.

A *Keserű pohár* című alkotása mellett helyezte el a *Mennybemenetel* című faragványát, ami – a több dimenziót tekintve – szintén komoly mesterségbeli tudást igényel. Szintén ezen a falon látható a *Jézus születése* című kompozíciója, ami egy gyönyörűsége alkotás. Varga Béla szobrai, domborművei, faragványai a szívében vannak, a lelkéből születnek meg, csodálatos egyszerűséggel, természetességgel. Varga Béla östehetségnek tekinthető, belső indítástól vezérelve kezdett el faragni és önképzéssel, hatalmas szorgalommal jutott el ma arra a – nyugodtan kimondhatjuk – művészi szintre, hogy önálló kiállításai lehetnek, ez a mai a tizedik.

Mint említettem, Varga Bélát érdekli az ősi, népi és a történelmi téma is, szívesen faragja meg a nemzet történetének egy-egy mozzanatát, kiemelkedő személyiségeit. A *zombai honfoglalók az orosházi pusztán* mellett láthatjuk a *Honfoglaló vezérek* című alkotását, a *Bocskai a hajdúivalt*, aztán itt van előttünk a *Zrínyi csatába indul*, az *Árpád vezér*, valamint első királyunkat, *Szent István királyt* ábrázoló faragványai. Ha gyönyörködünk műveiben, úgy érezzük, kicsit költészet, kicsit zene lengi körül munkáit. Művészi alkotásait nézegetve elgondolkodhatunk azon, mit jelent számára – de számunkra is – a haza, a magyarság, a hit.

Harmadik kedvenc témája a hagyományos paraszti életforma elemeinek ábrázolása, a vidéki élet mindennapjainak és ünnepeinek megörökítése. Elhozta a *Vidék embere* című ötrészes sorozatát, de itt van a szintén mives *Borozók* című alkotása is. Ha egy pillantást vetünk az ablakokra, ott láthatjuk a *Deák Ferenc* portrét, a *Szivarozó* címet viselő alkotását és a *Pékmester* című művét.

Varga Béla tehetségével, munkáival szeretné gyönyörködtetni mai bemutatójának megsejtelőit. Azt szeretné, ha műalkotásai valóban szép élményt jelentenének az idelátogatóknak, a befogadóknak.

Ezt kívánom én is Mindnyájuknak. Varga Bélának pedig még sokéves eredményes alkotómunkát, hogy még számos szép szobor, dombormű, egyéb művészi faragvány kerüljön ki a keze alól.

Tisztelt Vendégek! Mindnyájuknak köszönöm, hogy eljöttek ide. A kiállítást megnyitom.

(Elmondta Koszorús Oszkár, 2008. január 27-én, Orosházán, az Evangélikus Egyház György Vilmos Szeretetszolgálatának első kiállításán, az evangélikus gyülekezeti teremben.)

Az „odafönnvalók”

Istentiszteleten vettem részt Dunaújvárosban a második dédunokám keresztelőjén, a református templomban. Jó protestáns szokás szerint a szertartás befejezése után a lelkész a templom kapujában kézfogással búcsúzott a hívektől. Mikor rám került a sor „Áldás, békesség” köszöntést mondva fogtunk kezét egymással. Elválás előtt azonban a lelkész úr még a következőket mondta: „Jól tetszik kinézni, hány éves?” „Nyolcvankettő” (akkor annyi voltam), mondtam én nagy büszkén. „Szép kor”, így a tiszteletes. „Köszönhetem a genetikámnak, hiszen az őseim kilencven év feletti kort is megélték. Erre ő csendben megjegyezte – mutatójával az égre mutatva – „Meg az odafönnvalóknak!” „Bizony, bizony”, rebegtem én, és próbáltam kissé összefűzni magamat.

Ez az epizód nem múlt el nyomtalanul bennem. Rögtön az eszembe vágódott, hogy ugyan ki vigyáz reánk, amikor a gépkocsi volánja mellé ülünk és kimegyünk az útra, a „vadállatok ketrecébe”, ahogy én sokszor nevezni szoktam a közutakat. Negyvenöt éves a jogosítványom. Azóta vezetek autót. Volt idő (1971–1994-ig), amikor kéthetenként tettem meg az

Orosháza–Badacsonyörs közötti 330 km-es utat oda és vissza. Az egyéb utakat nem is számítva. Bizony, voltak meleg helyzetek, amikor az életemet valóban csak az „odafönnvalók” mentették meg, illetve nekik köszönhetem.

Ilyen eset volt az, amit a „Kárpótlás” című írásomban már ismertettem. De hasonló volt az is, ami a Csorvás–Orosháza közötti úton történt velem:

Békéscsabáról hazafelé autózva Csorvás után beértem egy teherautót követő személygépkocsit. A járműveket a kanyart követő hosszú egyenes útszakaszon Monorig követve vártam, hogy a személykocsi előzésbe kezdjen. De nem kezdett. Monor után ismét hosszú, egyenes útszakasz következett, és így én kezdtem előzésbe. Látom ám, hogy ekkor a követett személygépkocsi mellém és a te-

herautó közé előzni kezd. Az útpadkán kifelé húzódva próbáltam helyet adni az előzéshez, de a padkán feltűnt előttem egy útjelző tábla oszlopa. (Ma is ott van.) A kormányt jobbra rántottam, hogy az ütközést elkerüljem, de máris az út túloldalán voltam. (Az út mindkét oldalán sűrű beültetésű fásor található ma is.) Vissza a másik oldalra, de gyorsan, és a kocsi keresztbe az úton száguld velem át a padkán, át a kerékpárúton. Lelki szemimmel látom magamat és az autót összezúzódva az akácfákon. A valóságban pedig, mintha egy titokzatos kéz széthúzta volna a fákat, éppen ott egy 10 méteres nyiladékot veszek észre a fák között, amelyen átszáguldva landoltam egy tavaszi búzátáblán, karcolás nélkül. Körbenéztem. Valóban itt vagyok? Ki segített? Ki fogta a volánt?

Nincs más magyarázat, csak az odafönnvalók vigyázhattak rám. Hála legyen Nekik! Az igaz, hogy minden hosszú út előtt összeteszem a kezemet és elmondom, hogy „Uram Jézus, segíts meg!” Igen! Azt tudni és érezni kell, hogy az Úr-isten lelke bennünk van és mi Őbenne!

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN

Illusztráció

A Fénysugár Nyugdijas Egyesület életéből

„Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevében: ott vagyok közöttük.” [Mt 18,20]

Megalakulása óta tagja vagyok e klubnak. Úgy gondolom – amikor már gyermekeinket szárnyukra bocsátottuk – kell még a közösség, s talán még jobban kell Isten jelenléte az életünkben.

A megérdemelt munka után még szükségünk van fényre, éltető erőre.

„... s megköszönöm,
hogy újjáéledt régi önmagam
fényt nyerhetett, dús meleget.
Újra tudok hinni úgy mint régen,
s közelebb érzem az eget.”
(Rózsa Tiborné)

Szeretem ezt a közösséget, mert az itt élők, összegyűlők igénye a lelki élet kiteljesedése.

Szeretem, mert mindemellett munkálkodunk. A nálunk sokkal szegényebb és

betegbb embereken segítünk (lepramisszió).

„Hintsd szerteszt a szeretet magvait,
Élj másokért, igéje így tanít.”

Összejöv etelünkön, munkavégzés közben hallhatjuk Orosháza történetét, régmúltját, Erdély szépségeit, szokásait. A városban élő és élt emberek életét, a régi házak épülésének céljellégét (kereskedés, szolgáltatás stb.). Megismerjük Orosháza nagyjait, hírességeit. Erre azért is szükségünk van, mert nem mindenki született itt, csak idős napjaira vált orosházivá.

Egymás között sajátos szolgálatok alakultak ki. Ilonka néni a napi friss híreket mondja el, Zoli bácsi a tényeket igazolja. Hajni (klubvezetőnk) tanulságos történeteket, verseket olvas fel.

Lenke néni, Piroska néni verset mond. Lajos bácsi rövid történeteket ismertet, Irénke és sokan mások friss virágokkal díszítik asztalunkat. Manrika szervez és szolgál a közösségben, Lenke az admi-

nisztrációt végzi. Jolika és Elluska a kézimunkázásban igazít el bennünket. Van beteglátogatónk, énekeskönyv-osztónk és másféle szolgálatokat végző kedves társunk, s vendégeket is fogadunk.

Mindenkit a cselekvő szeretet jellem. Így nagyon örülünk minden érkezőnek. Szinte Füle Lajos költővel kérdezzük:

„Hoztál-e napsugárt?
Mert kell a fény, az újuló öröm.”

Nagyon örülünk, hogy minden kedden van rövid áhítat. Ez lelkileg felemelő, vigasztaló, erőt adó.

Jól szervezett kirándulások, szeretetvendégség, ismeretterjesztő előadások és egyéb beszámolók teszik szebbé az együttlétet alkalmait. Ezekről úgy térek haza, mintha mindig a próféta szólna: „Erőt ad a megfáradtagnak és az erőtlent nagyon erőssé teszi.” [Ézs 40,28–31]

N. ZS.

A Nyugat, Jászay-Horváth Elemér és Orosháza

100 éve jelent meg először a Nyugat

1908. január 1. jelentős dátuma a magyar szellemi életnek, a magyarországi polgári világ és gondolkodás kibontakozásának, hiszen ekkor jelent meg a Nyugat. Gyakorta azt mondják, hogy a Nyugat hirtelen, szinte a semmiből robant ki, valójában ez a korszakos folyóirat egy igen tehetséges, új világlátást formáló nemzedéknek a terméke, s azoknak a vállalkozásoknak a minőségi folytatása, amelyek már ekkor mély nyomot hagytak a magyar szellemi életben. A város lesz az új élettermő, ezzel az új polgári értékrend kerül előtérbe.

Ám a vidék bálványa és ideálja erősen hat, ekkor még a nép-nemzeti irányzat óriása, Arany János a példa, de mellette divatos és sikeres volt a kor többi kedveltje is, s gyakorta olvasták őket, mint Boruth Elemért, Papp Zoltánt, Rátkay Lászlót, de Tóth Kálmán neve szinte Aranyét is túlszárnyalta. Ki emlékszik már rájuk, de hatásuk azért él az álkonzervativizmusban, az álnépieskedésben, az érzelmes szólamokban. Ezeket persze a 20. század eleji nagy történelmi tragédiák csak felerősítették a későbbiekben – s napjainkig kísértének.

A prózában valami nagy siker is született Mikszáth Kálmán írásai nyomán. S Mikszáth kapcsán már Orosháza is képbe került, hiszen ekkor már híres lett az „Orosházi feredő Gyapáron”, ahova Mikszáth is ellátogatott, s tárcát írt a dolgról. Ez igazán Mikszáth kora (prózában Bródy Sándor, Gozdu Elek, Justh Zsigmond hoz már újat), de újra kezd erősödni a líra is, hiszen színre lép egy új nemzedék, s köztük az átkötés két korszak között Vajda János sejtelmes szimbolista elemeket felmutató költészetével, de igazán ott van Reviczky Gyula és Komjáthy Aladár is.

Folyóiratok sora készíti elő szellemiségében a Nyugatot, amelyekben a Nyugat leendő „első nemzedéke” ott van, de kellett olyan orgánus, amely a maga szabadságával, sokszínűségével összefogja, vagy inkább felmutatja az „új időknek új dalnokait”. Kellett aztán néhány olyan karakteres személyiség, akik mindezt összefogják. S lett: Osváth Ernő, Fenyő Miksa, Ignóty, és a nagyvonalú mecénás, Hatvany Lajos személye. A folyóirat előzményei pedig: Magyar Génusz, Figyelő, Szerda, s előttük vagy közben Kiss József lapja, A Hét, vagyis létrejött a nagyvárosi irodalom, nagyvárosi életérzés, a polgári attitűd, s a polgári izlésigény és a pénz uralma, s annak mindent eltipró

„hatalma utáni vágy és lázadás ellené”-ből kinőtt líra Adynál. Ezek a szerencsés egybeesések.

S Orosháza? A város ekkor még inkább nagy-nagy falu. Így ír róla Jászay A lelkek börtöne című versében: „Börtönbe zárták büszke lelkemet, / Erőtlen lelkek ropant börtönébe, / Alföldi por, rűt szürkeség temet, / S a némaság borúl fejem fölébe. / Körülölel az izmos lomhaság, / E sárból vert fal szennyes, durva karja, / Meg nem törhették ezt török pasák, / Meg nem dönthette új idők viharja.” Ez a korabeli Orosháza költői tükröképe, hiszen a költő az mindig a valóság antennája, s úgy veszi és formálja a jeleket, amilyen a társadalmi közérzet. Ez a vidéki Magyarország a mozdulatlanulás képe, és nem a marxista irodalomszemlélet szerinti dekadenciáé. S innen indul két vonulat, urbánus és népies irányzatok kibontakozása.

De mégis ide, Orosházára is eljut a Nyugat. Vannak olvasói, de van egy költő is: Jászay-Horváth Elemér (1888–1933), aki 1910 és 1920 között rendszeresen küld verseket, s azokat közli a folyóirat, évente 6-8-at olvashatunk. Ez mindenképpen mérce egy vidéken is élő költő számára, aki egyébként jogi végzettségű és újságíró is. Élete két világ, Pest és Orosháza között zajlik, pereg. Babits úgy emlékezik a dologra, hogy Jászay mindinkább saját világába menekült, s nem tudott úgy a költészet és az irodalom erejében hinni, mint ahogyan azt a nyugatosok tették erős akarással. Budapesten Ady ismeretési körébe is kerül, de szerintem az inkább fontosabb dolog, hogy a pesti, nagyvárosi pezsgés és Orosháza számára összehasonlítható pontokat jelent, s inkább a vidéki magány idomul jobban lelkéhez is. Verseinek ez ad egyfajta különösséget, amit Füst Milán, Kosztolányi Dezső és Babits Mihály is értékelt. Babits szüleit egyébként Jászay szüleihez – leginkább apjához, Horváth Károlyhoz – baráti szálak is fűzték.

Koszorús Oszkár (aki a legjobb összefoglalót írta Jászayról) szerint orosházi munkásságának legmaradandóbb része az 1923. január 10. és 1924. április 20. közötti időre tehető. A 20-as évek második felében Pestre költözött, feladva orosházi mindennapi kötődését. Táncsics utcai szülőházán Rajki József szobrászművész 1939-ben készített és felavatott emlékdomborműve látható.

Mint újságíró dolgozott a Borsszem Jankónak, a Kacska című orosházi humo-

ros lapnak, a Magyarság című napilapnak Budapesten, majd a Pesti Hírlapnak. 1912-től a Révai Lexikon szerkesztőségének belső munkatársa.

Kötetei:

- Gyöngyök és könnyek (versek) Gyoma, 1913
- Táborfüzetek (versek) 1914–1916, Kner Izidor nyomdája, 1916
- Színek és szavak (versek) Gyoma, 1917
- Árva János (ifjúsági regény) Gyoma, 1918
- Kis kacska fürdik (versek) Orosháza, 1923

Írtak róla:

- Füst Milán: Gyöngyök és könnyek (Nyugat, 1913. 24. szám)
- Kosztolányi Dezső: Színek, szavak (Nyugat, 1917. 22. szám)
- Koszorús Oszkár: Jászay-Horváth Elemér (in. Orosháza jelesei, I. kötet, 1994)
- Elek László: Jászay-Horváth Elemér (in. Három portré, Helios Kiadó, Orosháza, 1992)

A Nyugat az idén 100 éves, Jászay-Horváth Elemér (akinek verseit a Nyugat közölte, 120 éve, 1888. december 24-én született Orosházán, és 75 éve, 1933. május 10-én halt meg Budapesten, ott is temették el, a főváros díszsírhelyet adományozott e célra.

„A hónap” kulturális internetes havi lap (www.ahonap.hu) júliusban versöszeállítást közöl Jászay-Horváth Elemérre emlékezve, hiszen könyveit nem lehet Orosházán fellelni. Illő lenne az idén őt is ünnepelni.

KÁROLYI FÜLÖP BÉLA

Budapest

Szalagavató – immár ötödik alkalommal

Még mindannyian jól emlékszünk az iskolában az első szalagtűzés idejére, amikor nagy igyekezettel próbáltuk megformálni a saját ünnepünket, divatosabb kifejezéssel élve: kitalálni az evangélikus szalagavató arculatát. Az akkor még újdonságnak számító lépések mára hagyománnyá értek: a végzősök bevonulásának ünnepélyesen lassú lépései, a szalagtűzés izgatottan megható lépései, a műsorok gyermekien vidám lépései és természetesen a bécsi keringő klasszikusan elegáns lépései.

Lépésről lépésre járják az utat a 12-esek. A szalagavató az érettségi felé vezető útnak egy fontos állomása, amikor a

nagyvilág számára is nyilvánvalóvá válik, hogy kik azok, akik hamarosan búcsút intenek az alma maternek. Sok munkával, sok fáradsággal járta szalagtűzésre való felkészülés, de egybehangzóan állítják, hogy megérte.

A rokonokból, barátokból és a fiatal öregdiákok népes csapatából álló vendégcsereg ismét zsúfolásig megtöltötte az evangélikus iskola dísztermét 2008. február 2-án, szombaton. A végzős osztályok először vették magukra ballagóruhájukat (többen a Bocskai-öltönyt), hogy a 11-esek feltűzzék rá a hagyományos, kék színű szalagot. A fiatalokat Jantos Istvánné igazgató és Ribár János esperes köszön-

tötte, a 11. évfolyam nevében Kálmán Adrienn, a 12. évfolyam nevében pedig Szabó Patrik Zoltán szólott (beszédeiket a 19. oldalon olvashatják). A szívhez szóló gondolatok után könnyedebb formában, táncos műsorokkal folytatódott az este. A műsorszámok között pedig a diákok által készített videós és fényképes összeállítások szórakoztatták a közönséget. A bált bécsi keringő nyitotta meg, majd Fazekas András osztályfőnök pohárköszöntője hangzott el. Az est hátralevő részében terített asztal és élőzene várta a bálozókat.

SZŐKE-KILIÁN SZILVIA
osztályfőnök

Igazgatói beszéd

*Tisztelt Vendégeink!
Kedves Egybegyűlttek!
Kedves Tizenkettedikes Diákjaink!*

75 évvel ezelőtt indult Orosházán a gimnáziumi oktatás. A jubileumi év kapcsán az jutott eszembe, hogy a 75 évvel ezelőtt indult gimnáziumi tanfolyamból kinőtt evangélikus gimnáziumban vajon volt-e szalagavató, és az hogyan zajlott.

Utánanéztem. Szalagavató ünnepély nélkül, egyszerű körülmények között tűzték ki az érettségire készülő diákok a zöld színű szalagot, ami akkor az éretlenség jelképe is volt, és viselték azt büszkén, hogy lássa rajtuk az egész város: ők komoly, középiskolai tanulmányaik befejezésére készülő ifjú hölgyek és urak.

Kedves Tizenkettedikes Diákok! Az összetartozás, a hovatartozás számos jelét viseltétek eddig is evangélikus gimna-

zistaként. A hétköznapi köpenyviselő, az ünnepi Bocskai-mellény egy-egy olyan szimbólum, mely még szorosabb köteléket jelent számotokra, ami az iskolához fűz. Most ezek a jelképek bővülnek a feltűzésre kerülő szalaggal, mely nemcsak hovatartozást jelöl, hanem a hová tartást is. Mert mostantól fogva még inkább, napról napra közelebb kerülnék középiskolai tanulmányaitok végéhez, az érettségig. Viseljétek a szalagot méltósággal, és soha ne felejtsetek el hová tartoztok. Látsszon meg rajtatok, minden körülmények között, evangélikus iskolai kötődésetek.

A hátralevő időszakban még több, még nehezebb feladat vár rátok, versenyfutás az idővel és a megtanulandó ismeretanyaggal, vagyis az érettségire való intenzív készüléssel. Pál Korinthusiakhoz írt leveléből idézek: „Nem tudjátok-e, hogy akik versenypályán futnak, mind-

nyájan futnak ugyan, de csak egy nyeri el a versenydíjat? Úgy fussatok, hogy elnyerjétek. Aki pedig versenyben vesz részt, mindenben önmegtartóztató: azok azért, hogy elhervadó koszorút nyerjenek, mi pedig azért, hogy hervadhatatlant.”

Versenyszámok vár rátok is, melyben nem csak egy győztes lehetséges. Mindannyian győzhetnek ebben a versenyben, mert nem egymást kell legyőznötök, hanem magatokat azért, hogy ne engedjétek a csábításnak, ami elvonna benneteket a becsületes és kitartó felkészülésétől az érettségire.

Szívből kívánom, hogy az előttetek álló versenyszámok eredménye mindannyiőtök számára nyereség legyen: szép, sikeres érettségi eredmény. Ebben segítsen titeket a mindenható Isten!

JANTOS ISTVÁNNÉ
igazgató

12/4 osztály

Szalagavatói beszédek

*Kedves Vendégek, Tanáraink!
Kedves Induló és Maradó Diáktársaim!*

Életünkben meghatározó szerepe van az ünnepeknek, hiszen arra szólítanak bennünket, hogy emlékezzünk, s emlékeinkből nyerjünk ösztönző erőt, találjunk új célokat. Tudom, az iskola számotokra még nem emlék, melyet megszépít a messzeség, hanem igazi valóság. Hétfőtől újra vár rátok a tudásszerzés öröme-gondja, az izgalmas felelések, felmérők és dolgozatok. De e nélkül a sokszor fárasztó közös munka nélkül ma nem lehetnénk büszkéké rátok, nem örülhetnénk sikereiteknek, nagyszerű versenyeredményeiteknek, melyeket csak kitartással, szorgalommal érthettek el.

Kedves Diáktársaim!

A mai napon átélitek diákéveitek egyik legszebb eseményét. Megkapjátok tőlünk, diáktársaitoktól a szalagot, mely jelképe annak, hogy az utolsó évet töltitek e falak között.

A szalag átadása egyben kapu is a jövő felé. Senki sem tudja, mi vár rátok e kapu mögött. Ezt a titkot feltárni azonban szép feladat. A környezet, a család, a barátok s tanáraitok is elvárják, hogy tanuljatok, kiválóan vizsgázzatok, nyelveket beszéljete, lássatok világot, sportoljatok, szépséget, önbizalmat sugározzatok.

Nem könnyű rohanó világunkban megfelelni az elvárásoknak. Mégis hiszem, hogy a hit, melyet lelkészeink és tanáraink igyekeztek felbreszteni bennünk, elég alapot ad a helytálláshoz.

A mai nap a tiétek. Ma álljatok meg emlékezni és ünnepelni.

Visszatekintve a diákévek csak egy pillanatnak tűnnek, de mindannyian tudjuk, nem volt az ide vezető út mindig sima, gördülékeny.

Tanáraink igyekeztek az évek során olyan embereket nevelni belőletek, akik számára a tudás, a becsület, a tisztesség és a hit az igazi érték. A néha túlzottnak tűnő szigor mögött is mindig ott volt a jobbító szándék, a szeretet. Megpróbálták minél több ismeret átadni nektek, felkészíteni benneteket az érettségi és felvételi vizsgákra, a továbbtanulásra, s a mindennapos problémáitok megoldásában is igyekeztek segítségetekre lenni.

Bízom benne, hogy felismeritek mindezek jelentőségét, s tanáraitok munkáját megfelelően tudjátok értékelni.

Hamarosan elérkezik a szalag átadásának pillanata. Kérlek benneteket, viseljétek büszkén e jelképet, s legyetek méltók iskolánk hírnevéhez!

Végezetül kívánok nektek felfedezéseket és csodákat, kívánok nektek sikert, örömet, a keresztény ember Istenre hagyatkozó életének békéjét és megelégedettségét!

KÁLMÁN ADRIENN
11/4

*Tisztelt Vendégek, Tanáraink!
Kedves Szülők és Végzős Társaim!*

Azt hiszem, nem hazudok, ha azt mondom, hogy a mai este örömteli esemény a végzős diákok életében. Elérkezett a várva várt pillanat, amikor feltűzik a szalagot a ruháinkra, és megkezdődik a nagy visszaszámlálás az érettségiig. Talán sokan gondolják most közülünk, hogy végre elértünk ehhez a ponthoz, talán vannak olyanok, akik ezt a pillanatot meghatódva élik át, és persze lehet, van olyan is, aki azt gondolja, hogy csak esnénk már túl rajta. Mégis ez a pillanat és ez az este emlékezetes marad számunkra, mivel ezzel megkezdődik életünk egy új fejezete.

Kezdünk felnőni, és lassan ráébredünk egy-két olyan érzésre, ami mindig is ott motoszkált bennünk, csak nem akartuk kimondani, mert egymás előtt talán nem akartunk felfedni néhány titkot. Például sosem mondtuk az osztálytársainknak, mennyi mindent köszönhetünk egymásnak, és persze tanárainknak, akik mindig a legjobbat akarták nekünk, és segítettek céljaink és álmaink megvalósításában. Ezúton is szeretnénk nekik megköszönni a sok fáradozást, a kitartó munkát, a nevelést, az áldozatkészséget és a feddést is. Belegondolva hogy lassan el kell hagynunk ezt a közösséget és az iskolát is, felértékelődni látszik a barátság, amely szintén ehhez a helyhez köt minket. Öröknek tűnik a szeretet, még akkor is, ha néha csak nagyon nehezen tudtunk egymással szót érteni. Megmaradnak a közös emlékek, a vidám percek.

Lassan kitágul a tér, és ráébredünk, hogy amiben most vagyunk, az nem más, mint szeretet, törődés, még ha sok tanulóssal és felelőssel jár is. Ami pedig ezután következik, az kissé barátságtalanabb képet fest elénk. Az akadályokat mégis tudnunk kell kezelni. Az első ilyen akadály a felnőtté válás rögzös útján a híres-nevezetes érettségi vizsga. Mindannyian tudjuk, miért kell sikerülnie, hogy mi a tétje, és lelkiismerete szerint mindenki tudja, még mennyit kell rá készülnie, hogy elérje a célját. A szalagtűzés nemcsak azt reprezentálja, hogy mi voltunk a 2007/2008-as végzős évfolyam, hanem azt is, hogy összetartozunk.

Sokan nem is gondolnak bele, mennyi mindent jelenthet az a kis szalag. Számunkra az itt eltöltött éveinket, és az évek alatt megszerzett tudást jelképezi. Emlékeket, amelyek segítenek nekünk átvészelni a ránk váró nehéz vizsgaidőszakot, és felvidítanak, amikor kilátástalannak tűnik a helyzet és elcsüggedünk. Végezetül egy idézettel szeretném zárni beszédemet: „A jövő most van, a múlt örökre elmúlt, de mi összetartozunk!”

SZABÓ PATRIK ZOLTÁN
12/4

12/6 osztály

Egy díjazott vallomása

Január 22-én, a Magyar Kultúra Napján vette át az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium tanítója, dr. Szabó Istvánné, az alsó tagozatosok munkaközösség-vezetője a Karácsony Sándor-díjat. A következő írásban ő vall pályájáról és az őt ért megtiszteltetéséről. Mottója: „Nem azzal nevelünk, amit mondunk, hanem azzal, akik vagyunk.” (Jelenits István)

Meglepetésként ért az a meghívólevél, amely a miniszter aláírásával érkezett, és e rangos díj átadásáról értesített. Tíz nevelő kapja az országban, s talán a névadó személyén kívül ez is jelzi az értékét. Egy nagyszerű nevelői közösség, amelyben van szerencsém dolgozni, javasolt erre a kitüntetésre. Közöttük tapasztalom meg nap mint nap a nyitottságot, elkötelezettséget és a szeretet erejét, mely összeköt bennünket. Köszönet érte.

Negyven éve vagyok ezen a pályán. „Nem nyugalmon és jóléten keresztül áld meg az Isten, hanem feladatokon át” – mondja Emil Strauss. Nekem ezekből a feladatokból bőségesen kijutott, melyet áldásként élek meg. Ahogyan azt egész pályafutásom alatt tettem, ma is örömmel lépek be a tanterembe, és bármi új történik az oktatásban, azt szívesen felvállalom. Természetesen ma már a 40 év szűrőjén átmennek ezek az új dolgok. Most a legújabb a kompetenciaalapú oktatás, szívesen alkalmazom belőle például a kooperatív tanulási módot.

Hálát adok az Úrnak, hogy a mai napig is azt csinálhatom, amire egészen kisgyermekkoromtól vágytam. Ebben a választásban az elsőosztályos tanítóm és az őt követő nevelők meghatározó szerepet játszottak.

Ma sem lenne szabad elfelejtenünk, hogy tanítványaink mindig figyelnek bennünket. Akinek a hitelessége megkérdőjelezhető, annak nagyon nehéz dolga van ezen a pályán. A gyermek olyan érzékeny műszer, amely azonnal jelzi, ha hiteltelenséget tapasztal. Elveszíthetjük bi-

zalmát, és akkor lezárja előttünk a lelkek titkaihoz vezető utat. Ha pedig a bizalmát elveszítettük, akkor a tekintélyünk sem maradhat meg hosszú távon. A tekintélyt nem kicsikarni, hanem megszerezni kell, s megtartásáért egy életen át kell dolgozni.

Végül, de nem utolsó sorban köszönettel tartozom a családomnak is, hiszen mindig támogatóan álltak s állnak mögöttem. Megértéssel fogadták, hogy egy nagyobb közösségnek is felelősséggel tartozom.

Karácsony Sándor (1891–1952) a 20. század egyik legnagyobb magyar pedagógus-tudósa volt. Tanított a pesti Tavaszmező utcai iskolában, Debrecenben, a Tudományegyetemen mint magántanár, majd professzor. Az 1920-as években a Magyar Cserkészszövetség társelnöke, az 1940-es évek végén a Cserkészfiúk Szövetségének elnöke volt. A Köznevelési Tanácsnak (Szentgyörgyi Albert, Sik Sándor és Kodály Zoltán) mellett egyik vezetője volt a II. világháború utáni rövid demokratikus időszakban. Keresztélyenségét és magyarságát komolyan vette; jellemével, elkötelezettségével, nyílt demokrata magatartásával kihívta maga ellen a diktatúrájának dühét. Egyetemi tanárságából való menesztése, s azt követő gyors halála után könyveit is eltávolították a legtöbb könyvtárból. Az 1990-es években kezdődött el csendes újrafelfedezése.

Kölcsey-verseny

„Meleg szeretettel függ a hon nyelvén!”

Kölcsey fenti szavaival nyitotta meg január 21-én Jantos Istvánné igazgatónő az orosházi evangélikus iskola Kölcsey-versenyét. A Magyar Kultúra Napja alkalmából rendezett eseményen 11 evangélikus iskolából összesen 38 diák vett részt. Az orosházi és környékbeli iskolák diákjai mellett az ország közeli és távoli evangélikus iskoláiból is érkeztek versenyzők: Aszódról, Békéscsabáról, Bonyhádról, Deák térről, Fasorból, Győrből, Nyíregyházáról és Szarvasról, illetve a határon túli, nagykárolyi testvériskola is ismét képviseltette magát.

A versmondók kötelező verse a Szózat volt, a szabadon választott vers esetén pedig – a Mátyás-évhez kapcsolódva – a magyar reneszánsz irodalmából kellett a versenyzőknek választaniuk. A legjobban szerepelt orosházi szavalók: Fülöp Sarolta, Csizmadia Kristóf (mindketten az evangélikus gimnázium diákjai) és Bereczki Bianka (a Tánácsics gimnázium tanulója) voltak.

A népdaléneklési versenyen a szaba-

don választott dallal a versenyzőknek a saját tájegységüket kellett bemutatniuk. Színes, látványos vetélkedésben az orosházi iskolák diákjai között a legjobbak lettek: Albert Alexandra, Laskai Zsanett, Nyemcsok Adrienn és Sándor Imola (mindannyian az evangélikus gimnázium diákjai), illetve Vági Dóra és Nagy Vivien (a Vörösmarty tagintézmény tanuló), valamint Muntyán Nóra (a József Attila tagintézmény tanulója).

A rajzpályázat feladata a Szózat-illusztráció mellett az volt, hogy vizuális eszközökkel fogalmazzák meg, mi az, amire mi magyarok büszkék vagyunk. Itt a legszebb műveket az orosháziak közül Tóth Judit (az Eötvös tagintézmény diákja) és Bjelik Evelin (a Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola tanulója) alkotta.

A tartalmas, jó hangulatú versenyt Ribár János esperes útra bocsátó szavai zárták.

SZÓKE-KILIÁN SZILVIA
munkaközösség-vezető

Adónk egyik 1%-ával valamelyik egyházat támogathatjuk, másik 1%-át pedig közhasznú intézmény (alapítvány) támogatására fordíthatjuk. Kérjük, támogassa a Magyarországi Evangélikus Egyházat!
Technikai számunk: 0035

Lélek és test

Már az ókorban született egy definíció: „*Mens sana in corpore sano*”, vagyis: „Ép lélek ép testben”. Az idők folyamán azonban ez a mondás átalakult és lett belőle: „Ép testben ép lélek.” Ha ez egy egyenlőség, akkor felírhatjuk egyenlet formában is, így: „ép test = ép lélek”. Miután az egyenlet mindkét oldala egyenlő, ez megmarad fordított helyzetben is, hasonlóan az eredetihez: „ép lélek = ép test”.

Sőt, mindez igaz kell legyen negatív értelemben is, vagyis: *beteg lélek = beteg test*. Ez pedig a gyakorlatban azt kell jelentse, hogy a beteg lélek beteggé tudja tenni az egészséges testet. Ha viszont egy emberét, akkor egy nemzetét is beteggé teszi a beteg lélek. A magyar nemzetét is? Sajnos igen! Érezzük, látjuk, tudjuk, hogy a nemzet lelke beteg. Mitől beteg a nemzet lelke? Beteg alapvetően a trianoni és párizsi bűnös békediktátumoktól. Beteg a fenséges hatalom megszállása alatt elszennvedett erőszak folytán.

De szenved saját erőszak szervezetei – ÁVO, REBISZ – népellenes fellépései, egyes kormányainak elhibázott intézkedései következtében. Mindez együttesen a *félelem*. A bizonytalanság nyomasztó érzését táplálták az emberek, a nemzet lelkebe.

Megjelent egy könyv Böjte Csaba testvérrel, a vele folytatott beszélgetésekből.

A könyv címe „A fénygyújtogató”, írója Benkei Ildikó. Ebben a könyvben Böjte atya elmond egy történetet:

Összefogtak száz egeret. Betették két terembe. Kíváncsiak voltak, hogy a félelem milyen hatással lesz a kis rágcslókora? Ezért az egyik terembe (lezárt ketrecben) betettek egy macskát. A másikba nem. A macska nem fért hozzá az egerekhez. Ahol nem volt cica, nem volt nyávogás és macskabúz, ott szépen fejlődtek az egerek. Családot alapítottak és jöttek az utódok. A másik teremben az állandó félelemérzet, a szorongás szinte megbénította az egereket. Nem alakultak párok, vagy ha alakultak is, alig lettek utódok. Azonban azok is gyakran nyomorékok lettek, sőt az anyák felfalták torz kölykeiket. Bizonyos idő elteltével az egész egérpopuláción nyomot hagyott a stresszhelyzet, a *félelem*. A macska itt a *Gonosz* megtestesítője volt.

Hasonló jelenség figyelhető meg az emberek, a nemzet életében is. Ha megjelenik a *félelem*, az eluralkodik az emberek lelkivilágában. Félnék egymástól, a másik politikai párttól, a jövőtől. Nem mernek utódokat vállalni, terjed a művi abortusz, végül a népességfogyás a következmény.

A jelenségek hátterében azonban a legfőbb ok talán a vallásos lét, a lelki élet

hiánya. Ide vezet a *Jóisten*be vetett hit kiűzése az emberek tudatából. Ahol nem hisznek az *Isten*ben, ott eluralkodik a *félelem* a lelkekben!

Ismét Böjte atyát idézve: „a *Jóisten* legnagyobb szövetségese a *bátorság*, a legfőbb ellensége a *félelem*, a szorongás, a stressz. Jézus nagyon sokszor mondja a Szentírásban – amikor valakivel találkozunk: Ne féljete, bizzatok bennem! Veletek vagyok! Legyőzöm a *Gonoszt*!”

Az elmondottakból az a következtetés vonható le, hogy mindezen lelki bajokból a kivetető utat a *bátorság*, vagyis a *Jóisten* megtalálása jelenti, amire az embereket és a nemzetet kitarító türelmes és módszeres munkával ismét meg kell tanítani. Igen, de kik illetékesek, kikre vár ez a nagyon fontos és nemes feladat? A bátorság a lélek tulajdonsága! Kik hát a lelkek gondozói, segítői, nevelői, vezetői? A pártok talán? Ők csak sáfárai annak!

De igazán a lelkek valódi, elhivatott, felelős gondozói – Urunktól, Jézus Krisztustól itt a földön átvett szerep körben – a lelkipásztorok. Nem a párttitkárok. Igaz viszont, hogy nekik is van lelkük, talán arra is ráférne a gondozás.

Bizony, a lelkek visszahódítása, gondozása, erősítése, bátorítása a lelkészekre vár! Óriási és nemes feladat, óriási felelősség, hiszen az emberek lelke egyben a nemzet lelke is.

A cél és feladat adva van, s nem lehet előle kitérni. A hogyan azonban nem lehet ennek az írásnak a témája.

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN

Német vendégek

„A testvéri szeretet legyen maradandó. A vendégszeretetről meg ne feledkezzetek, mert ezáltal egyesek – tudtukon kívül – angyalokat vendégeltek meg.”
[Zsid 13,1–2]

Február első hetében német pedagógusok kis csoportja látogatott el hozzánk a kahlai Paul Gerhardt Evangélikus Iskolából. Az iskola négy munkatársát – Margret Scheu-t, Angelika Wunderlichet, Regina és Armin Fath-ot, valamint leányukat, Leát – láthattuk vendégül néhány napra. Látogatásuk célja az volt, hogy iskoláink között egy diákcsereprogramot alakítsunk ki, ezáltal lehetőséget teremtve a német nyelv gyakorlására, és arra is, hogy közelebbről megismerjük egymás országát, kultúráját és iskoláját.

Vendégeink változatos programokon vehettek részt, amelyek megszervezésé-

ben és lebonyolításában Ribár János esperes úr és az iskola német szakos tanárai nyújtottak segítséget. A környékbeli nevezetességek – Gyopárosfürdő, Csorvás (Eszter-tanya), Szeged, Ópusztaszer (Feszty-körkép), Szarvas – megtekintése mellett az ide látogatók betekintést nyertek intézményünk mindennapjaiba is. Az iskolai farsang és a 7. évfolyamosok táncvizsgálója osztatlan sikert aratott körükben.

Az itt eltöltött napok után vendégeink – és iskolánk vezetősége is – reményüket fejezték ki, hogy a jövőben közös programokat szervezhetnek a kahlai és az orosházi evangélikus iskola tanulói számára. E testvéri kapcsolat kialakításának következő lépéseként német kollégáink meghívták magukhoz iskolánk nevelőit, hogy azután megkezdhesék a közös programok megtervezését, előkészítését.

VIGYIKÁN ÉVA

Iskolánk alapítványainak támogatásával minden jószándékú ember segítheti a keresztény nevelést városunkban. Kérjük, segítse adója 1%-ával a működésüket! Köszönjük!

Evangélikus Általános Iskola Alapítvány Orosháza
Adószám: 19061838-1-04
Számlasszám: 10402647-26411912

Evangélikus Gimnázium Alapítvány
Adószám: 19062310-1-04
Számlasszám: 10402647-26411723

Ravasz Antal Alapítvány
Adószám: 18375200-1-04
Számlasszám: 11733041-20028596

Ravasz Erzsébet Helyesírás Alapítvány
Adószám: 18386509-1-04
Számlasszám: 11733041-20039084

Sola Fide Alapítvány
Adószám: 18383771-1-04
Számlasszám: 11733041-2003807

Harmadik hívás

Kedves Szülők! Az alábbi felhívásunkkal azokat a családokat szeretnénk megszólítani, akik óvodás gyermekükkel iskolaválasztás előtt állnak. Nagy és fontos döntés ez, amit reménység szerint minden érintett család felelősséggel hoz meg. Ezzel a néhány sorral a keresztyén értékeken nyugvó egyházi oktatónévelőmunkát ajánljuk szeretettel a döntéshelyzetben álló családok figyelmébe.

Mi is történik valójában, amikor óvodásból iskolás lesz a gyermek? Játéközpontú kis világukból az iskola a tudás birodalmába vezeti őket! A testileg és mentálisan is iskolaérett emberpalánták már mindenre fogékonyak, kíváncsiak mindenre, amit környezetükben tapasztalnak. Nagyon nagy tehát a felelőssége az iskoláknak: milyen értékeket képviselnek, közvetítenek, erősítenek a gyermekek és családjaik felé.

Meggyőződésünk, hogy a Krisztushittel élő és dolgozó pedagógusok többletet adnak oktatómunkájuk során. Az istenismeretre, -tiszteletre való nevelés biztos fogódzót nyújt egy gyermek érzelmi fejlődésének útján. Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium ezt a lelki többletet nyújtja diákjainak pedagógusai és lelkészei által.

Iskolánk a keresztyén értékrenden alapuló szellemiség mellett nagy hangsúlyt fektet:

- a képességfejlesztésen alapuló kompetenciaalapú oktatásra;
 - a tanulócsoporthoz szabott, igény szerint megnyújtott alapozó időszakra, amely az óvoda és iskola közötti átmenet megkönnyítésére hivatott;
 - az aktív tanulói részvételen alapuló, tevékenykedtetésre épülő ismeretszerzésre, ahol a gyermek a főszereplő és nem a pedagógus;
 - a változatos munkaformák alkalmazására (egyéni-, pár- és csoportmunka) a frontális, megszokott tanulásiirányítási módok mellett;
 - kiemelt figyelem irányul az idegen nyelvel való ismerkedésre is, az informatikára, valamint a szabadidő hasznos eltöltésére (sportkörök, dráma, tánc, tehetséggondozás).
- Leendő első osztályos tanítónőink: Siposné Szabó Ildikó és Zsótér Nikolett.

BEIRATKOZÁS: a város többi iskolájával egy időben

Cím: Orosháza, Bajcsy-Zs. u. 1.
Telefon: 68/419-269

Tavaszcímő beköszöntő

Szeretettel tájékoztatunk mindenkit óvodánk életéről és a várható eseményekről, programokról.

Mindenek előtt örömmel adunk hálát Istennek azért, hogy míg októberben 133 óvodásunk volt öt csoportban, a gyermeklétszámunk februárra 151 főre növekedett. Ebben a tanévben nagyon sokan érkeztek olyan kiscsoportos korúak, akik az őszi hónapokban vagy most töltötték be a harmadik életévüket. Nagyon örülünk ennek, Isten hozta közeinkbe őket! Mivel év közben nagyon nehéz az újabb csoport indítása, ezért őszre újra tervezzük 6 csoport beindítását.

Programunk változatlanul gazdag lehetőségeket kínál a gyermekek testi, lelki, szellemi fejlődéséhez. Számunkra ugyanolyan fontos a tehetséges, de a fejlesztésre szoruló gyermek is, hiszen Isten ügyének szolgálatában a gyermekek nevelése értékes ajándék mindannyiunknak.

Nagy örömünk, hogy Deák László lelkész úr tevékenyen segíti a munkánkat. A nagycsoportosok számára szervezett foglalkozásokon – ahol jelenleg József történetét dolgozzuk fel – gyermekeink boldogan énekelnek, játszanak imádkoznak lelkészünkkel. Az imádság, Isten ígéretének befogadása olyan lelki közösséget teremt a lelkész és a gyerekek között, amely – reményeink szerint – iskolánkban folytatódik majd.

Hálát adunk azért is, hogy az idei tanévben óvodánk nagycsoportosai közül mintegy 30 kisgyermek kezdi meg tanulmányait az evangélikus iskolában. Reméljük, hogy a város 10 óvodájából sok kisgyermek csatlakozik majd ehhez a létszámhoz, hiszen iskolánk programja gyermekközpontú, magas színvonalú.

A továbbiakban néhány közeli időpontra szeretném felhívni az érdeklődők figyelmét.

ÓVODAI BEÍRATÁS
március 25-én és 26-án,
8.00–17.00 óráig lesz.

Azért, hogy a megkeresztelt, evangélikus szülők és gyermekek előzetesen minél jobban megismerjék óvodánkat (Deák László lelkészünkkel egyeztetve)

március 12-én, 15.30 órától
ZENÉS ÓVODAI
HÍVOGATÓ TALÁLKOZÁST

szervezünk, hogy a személyes találkozás a nevelőtestülettel, lelkészeinkkel minél előbb megtörténjen.

Természetesen a hagyományoknak megfelelően előzetesen egyeztetett időpontban bárkit szívesen látunk, aki érdeklődik óvodánk iránt, és egyetért a keresztyén nevelés fontosságával. Tudjuk és mélyen átrezzük, amit Pál apostol ír a Timóteusnak szánt levelében: „*Mi Isten munkatársai vagyunk, ti pedig Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok.*” [1Kor 3,9] Ugyanakkor megélve Isten mélységes és érthetetlen szeretetét irántunk, azt is tudjuk, hogy minden igyekezetünk hiábavaló: „*Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.*” [Zsolt 127,1a]

Reméljük és imádságban kérjük Istentől, hogy az 1991-ben elkezdett egyházi óvodai munkánkat segítse és láttassa meg mindnyájunkkal, hogy a legkisebbek között végzett szolgálat nélkülözhetetlen, és létkérdés a gyülekezet építése, továbbélése szempontjából is. De ugyanilyen fontos az is, hogy míg a megkeresztelt evangélikus kicsik közül viszonylag kevesen választják óvodánkat, addig a 3 vagy 4 egyházi óvodai év alatt a meg nem keresztelt szülők megismerik azokat az egyetemes keresztyén értékeket, amelyeket ökumenikus nyitottsággal, evangélikus szellemben közvetítünk, és ennek következtében iskolánkat választják gyermekeik számára. Ez olyan missziói munka, amelyet csak hálaadással, alázattal végezhetünk mindannyian.

Kérjük fenntartó egyházunk vezetőit, lelkészeinket, minden Kedves Testvérünket, hogy ezzel az odafordulással segítse (ki-ki a maga területén) óvodánk további munkáját. Köszönjük az eddigi segítséget és minden felénk irányuló segítő szándékért, kézzel hálát adunk Teremtő Istenünknek.

RÉVÉSNÉ TÓTH ERZSÉBET
óvodavezető

A csanádapácai zsenialitásnak nincs párja!

Forrás a Lánchíd Rádió, annak forrása a volt apácai libapásztor és dinnyecsősz a „régí jó időkben”. 2008. február 7-én a fenti címmel látott napvilágot az alábbi hír, amit folytatólagosan kommentálunk:

Megelégték – a helyi képviselők vállalják a betegszállítást

Ha kell, a képviselők szállítják kórházba és szakrendelésre a betegeket a Békés megyei Csanádapácán. A faluban 40-50 olyan idős beteg él, akiknek hetente többször, hétfőenként is, kivizsgálásra, injekciózásra kell menniük a közeli kórházba.

Akadozik a betegszállítás Békés megyében, így a csanádapácai idős betegeknek az elmúlt hetekben többször is napokat kellett várniuk, míg eljutottak a kezelésre. Ezt elégelte meg az önkormányzat. A település egyik kisbuszát átalakították, a képviselők pedig azt vállalták, hogy hétfőenként a busszal a kórházba szállítják azokat a betegeket, akik rendszeres gyógykezelésre szorulnak. Bár az ügyet a teljes településvezetés támogatja, a csanádapácai kezdeményezésről a keddi képviselő-testületi ülésen születik csak meg a végső döntés – tudta meg a Lánchíd Rádió.

A kisbuszt a napokban alakították át betegszállító járművé a Békés megyei Csanádapácán. A kerekesszékeseknek még külön rámpa is készült.

A településen ugyanis csaknem félszáz idős ember jár hetente többször rendszeres gyógykezelésre a 20 kilométerre lévő orosházi kórházba. Ők eddig a betegszállítókra vártak, gyakran napokat, most az önkormányzat vállalta át a szállításukat.

Baráthné Sztán Henriett, a helyi Gyöngyfüzér Szociális Otthon igazgatója azt mondta: „Az a helyzet, hogy hetente több alkalommal szállítják a betegeket, úgy próbáljuk megoldani, hogy tömbösítve visszük a betegeket”. A busz hétfőenként is jár. Szombaton és vasárnap a tervek szerint a képviselő-testület tagjai fogják a buszt vezetni, hogy ezzel

is kevesebbe kerüljön az önkormányzatnak a betegszállítás. Fodor József polgármester szerint hétfőgén, szombaton és vasárnap öt-hat embert érint, hogy Tótkomlóra, illetve Orosházára kell bejárniuk a kötelező injekcióra. Ezért a képviselő-testület vállalja azt, hogy ügyeleti rendszerben fogják rendszeresen szállítani a betegeket.

Az önkormányzatnak az önkéntes betegszállítás becslések szerint évente több százezer forintba fog kerülni. A busz nélkül azonban a legtöbb idős nem tudná megoldani a kórházba járást a faluból.

(Lánchíd Rádió, FH)

Eddig a hír. S igazolom a botrányos helyzetet! E sorok írójának személyes rossz tapasztalata is igazolja a fentieket. Édesanyám korával összefüggő betegség miatt 2007. december 3-án az orosházi kórházba került, és gondos kezelés után 2008. február 1-jétől a Pusztaszőlőn működő idősek otthona lakója lett, mert 24 órás szakmai ellátást csak ilyen szervezett körülmény között lehet biztosítani. Már január elején tanácsot kértünk a neurológia főorvosától, főnővérétől, hogyan tudjuk megoldani a kiszállítást, s ők megnyugtatta k, hogy természetesen minden rendben lesz, arról a kórház gondoskodik.

Ahogy az idő közeledett, újra kérdeztük a kiszállítás lehetőségét, s ekkor már bizonytalanabb hangra került sor. Majd a szállítás előtt 2 nappal valaki a kórházi alkalmazottak közül nyomtatékosan megkért bennünket, hogy oldjuk meg a szállítást, mert ők nem tudják megoldani, vagy csak nagyon időigényesen kerülhet rá sor, azaz lehet, hogy napokat, vagy még többet kell várni, mert X. Y. néni is napok óta hiába vár a szállításra. Ekkor kezdtünk megyszerte telefonálni, hogy megoldást keressünk, de a sok-sok telefonálásnak semmi eredménye nem volt, bárkit kérdeztünk, csak tehetetlenségéről tudott számot adni.

Végül megoldódott a szállítás. „Véletlenül” valaki felhívta figyelmünket arra, hogy helyben, Orosházán van „cég”, akik megfelelő járművel is rendelkeznek, s megvan a szállításnak a szabálya is, keressem meg az illetékest. Megtettük, kedves fogadtatásban volt részünk, és innen is csak köszönettel tartozunk Kárai At-

tilának, aki önzetlenül vállalta édesanyám kiszállítását az említett otthonba.

Emberség az embertelenségben

Ami ma az országban történik, több mint katasztrófa minden szinten. A folyamatosan lerombolt paraszti világ halálhörgése hallatszik, az iskolák nyomorgatása, az egészségügy bűnös és botrányos ellehetetlenítése, a vidék lepusztítása, a környékünkön szinte sehol nem javított autógyilkos utak légtátoló léte... Rémes embertelenség az egész rendszerben, s eközben üdítő cseppenként tűnik a szemünkbe, hogy a humánforrás, vagyis az emberi dimenzió még sok tekintetben emberséges maradt, vagy legalábbis igyekszik az maradni, lehetetlen körülmények között is.

Mintegy 2 hónapon keresztül szinte mindennap ott voltam a kórházban, s láthattam az orvosok, az ápolószemélyzet példamutató erőfeszítését. Én mindig emberséges hangolt tapasztaltam az éppen elkódorgó betegekkel szemben is.

Pusztaszőlőn egy igazi, tiszta, mondhatni szagtalán, sőt jó illatú otthon fogadta be a teljesen kiszolgáltatott édesanyámat. Ennél jobb megoldást nem is lehetett találni számára, ahol kellemes körülmények között, lélekkel dolgozó, szeretetet kimutatni tudó alkalmazottak vesznek körül.

Ám a rettenetesen félelmetes kérdés: az embertelen társadalmi rendszerben meddig leszünk képesek az emberséget egyenként őrizni? S ha majd ennek a pénzőrült rendszernek embertermékei megszületnek, vajon megbetegedő, vagy megöregedő utódaink mire számíthatnak? Kítől függ a lelkeség? (Keresd a választ!)

RIBÁR JÁNOS

Szélrózsa

Kőszegen, július 15-én veszi kezdetét az országos ifjúsági találkozó. Ezt is örömmel szorgalmazzuk a már korosabb fiataljaink számára, akik vállalkozhatnak ilyen nagy útra. A déli kerület terve, hogy Kiskőrösről közös busz indulna Kőszegre, így a jelentkezőknek innen „csak” Kiskőrösre kellene eljutniuk. Mindennek feltétele az előzetes jelentkezés, mert ennek megfelelően alakítják az utazási lehetőséget a szervezők. Honlapcím: <http://www.szelozsatalalkozo.hu/>

Gyülekezeti hírek

2007-ről röviden

Az elmúlt esztendő igéje Ézs 43,19 volt: „Ezt mondja az Úr: én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd meglátjátok.”

– Gyülekeztörténeti szempontból megjegyzendő esemény volt a lelkészek személyének változása. Július 1-jétől Deák László hódmezővásárhelyi lelkész vette át a szolgálatot a gyülekezetünkben, Nagy Ervin és Nagy Ervinné lelkészek pedig Hódmezővásárhelyre kérték az áthelyezésüket.

– Február 27-én civilszervezetté vált a Fénysugár Nyugdíjas Klub, Fénysugár Nyugdíjas Egyesület néven. Az Egyesület vezetője Koszorús Oszkár, s az alkalmakat továbbra is a megszokott időben tartják (kedd, csütörtök 14 órától).

– Május közepén Laczi János lelkész, Jantos István felügyelő és Csehi József hivatalvezető testvér-gyülekezeti kapcsolatfelvétel érdekében hivatalos látogatást tett Tatrangon, Brassó mellett, ahol evangélikus csángók élnek. Júliusban pedig egy egész busszal sikerült kirándulást szervezni ugyanoda. Ennek kedves és megható különlegessége az volt, hogy Lövei Ferenc önkormányzati képviselő nagyon jelentős összeggel támogatta a csángóföldi kiránduláson résztvevő diákjainkat.

– Az esztendő második felében megkezdődött a György Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat szervezése. A feladatot az új lelkész, Deák László vállalta fel, aki Lázár Zsolt szarvasi lelkéssel folyamatosan konzultálva építette ki a gyülekezet új intézményét. Ennek érdekében a gyülekezeti teremben jelentős, de nem feltűnő, az állagmegőrzését elősegítő munkálatok folytak. Erről a jelentős úgyról lapunk 14. oldalán a szeretetszolgálat vezetője is ír, tájékoztatási szándékkal.

– Török Lajos gondnokunk szorgalmazta az oltárkép restaurálást. Nagyon komoly művészettörténeti érték van a templomunkban, Pesky József 1838-ban festett úrvacsorai képe (a szerzetési ige pillanata).

– 260 éves volt a templomtornyunk tavaly ősszel. Délelőtt az istentiszteletet a városi fúvószenekar készítette elő szép toronyzenével, majd püspöki igehirdetést hallgattunk a népes gyülekezet előtt. Este Győri Gábor pesti esperes, egykori orosházi lelkész zenés darabját (Semper reformari) adták elő fiataljaink e jeles alkalom tiszteletére.

– Örömteli volt szenteste éjjeli istentisztelet, amely 23.30-kor kezdődött, és szépen látogatott esemény volt!

Sok minden történt még, de ez volt a legrövidebb összefoglalás.

Ki ne tudná?

Harangszó újságunkban mindig közlésszerű rendszeres és nem rendszeres heti alkalmainkat, és most ezt a címet adtuk a közleménynek: ki ne tudná? Ki ne tudná, akinek a lelkében már felébredt az ige utáni éhség és szomjúság? Ki ne tudná, aki rendszeresen szeretne lelki értelembe is táplálkozni? Ki ne tudná, hogy:

– vasárnap reggel 9 órakor istentisztelet gyermekek számára a György-teremben;

– vasárnap reggel 10 órakor istentisztelet mindenki számára a templomban;

– vasárnap esténként újra van istentisztelet a gyülekezeti teremben, az új liturgia szerint, 17 órai kezdettel, tavasztól 18 órától;

– kedden és pénteken reggel 8 órakor könyörgés, áhítat munkatársak és bárki számára a gyülekezeti teremben;

– keddenként 16 órakor bibliaóra a nyugdíjas egyesület keretében a gyülekezeti teremben;

– csütörtökönként 17 órai kezdettel istentisztelet a gyülekezeti teremben, utána ugyanott bibliaóra, avagy közös beszélgetés testvéri közösségben, Isten dicsőítéséről;

– szombaton 18 órakor az ifjúság „saját” lakásban gyülekezhet a Biblia körül, sokat énekelhetnek, beszélgethetnek.

Legyen köztudott: vasárnap esténként újra istentisztelet!

Nagyon szorgalmazzuk a vasárnap esti, 17 órai istentiszteletet, amelynek egyik legfőbb értéke, hogy segít megszentelni az ünnepnapot. Ha valaki bármilyen okból délelőtt nem jutott el az istentiszteletre, pótolhassa az igehallgatást, s így szentelje meg az Úr parancsa szerint az ünnepnapot.

A vasárnap esti istentisztelet már az új liturgia szerint folyik, amely egy nagyon egyszerű forma. Lényege, hogy a megszokott kezdés után a gyülekezet felel a lelkészeknek, és bűnvallással készül az igehallgatására. Ennek érdekében rendeltünk 20 Gyülekezeti Liturgikus Könyvet közhasználatra, ám ha valaki vásárolni szeretne egyet, akkor az is megoldható a Lelkeszi Hivatalban. Ára: 990 Ft.

Fiatal felnőttek a Biblia körül

Deo volente (ha Isten is úgy akarja) március hónapban 11-én, 25-én, áprilisban 8-án, 22-én találkoznak a „fiatal fel-

nőttek” keddenként 18.30-tól 19 óráig az úgynevezett ifjúsági lakásban, hogy egymás hite által épülve ápolják a testvéri, baráti közösséget is.

Presbiteri és képviselő-testületi bibliaóra

Minden hónap első keddjén (téli) 17 órai kezdettel bibliaórát tartunk azok számára, akik – presbiterként vagy képviselő-testületi tagként – eskütétel alatt vállalták 6 esztendő ciklusra a gyülekezet szolgálatát. Ezek az alkalmak elsősorban azt a feladatot tűzik elének, hogy lelkileg még jobban elmélyedjünk ebben a különleges felelősségben.

Aki szeret blogot olvasni

Elindult útjára egy új blog, Deák Gabrielláé, ahol lélekiemelő, szép dolgokat olvashatunk: egy filmet is találtunk itt egy olyan fiatalemberről, aki végtagok nélkül született és mégis dicsőíti az Istent! De még sok más is! A blog elérhetősége: <http://dgabi.blogter.hu/>

Hasonlóképpen felhívjuk Deák László lelkésztestvérünk blogjára is bárki figyelmét: www.laci73.blog.hu

Természetesen ehhez internetes kapcsolat szükséges. Akinek van ilyen lehetősége, léleképítő, érdekes olvasnivalókra lel mindkét címen.

Anyagi ügyeink

Ki ne tudná, hogy az egyházközösségnek anyagi élete is van a lelki mellett? S azt is minden kedves testvérünk tudja, hogy az egyházközösség anyagi működését a gyülekezeti tagok áldozatos adakozása biztosítja. Ennek három lehetősége van: egyházfenntartói járulék, adomány és istentiszteleti perselypénz.

1.) Az egyházfenntartói járulékot személyre címzett nyugtával igazoljuk, utána a pénzügyi szabályoknak megfelelően pénztárkönyvbe kerül az összeg, illetve a könyvelésbe.

2.) A perselypénzt minden istentisztelet után többen számolják, és pénznemek szerinti feljegyzés után ugyanúgy pénztárkönyvbe, illetve könyvelésbe kerül.

3.) Az adomány alkalmankénti hálaáldozati adakozás, vagy amikor valakinek a szíve azt diktálja, hogy rendkívüli módon is segítse gyülekezetét életét.

Az egyházközösség pénzügyi életét, pénzgazdálkodását két testület is rendszeresen ellenőrzi: évente négy alkalommal a gyülekezeti számvevőszék és évente egyszer az egyházmegyei számvevőszék.

Ezúton köszönjük mindazoknak, akik az elmúlt esztendőben is hozzájárultak gyülekezeti életünk anyagi terheinek hordozásához, és szeretettel kérjük az idén is ugyanezt.

Nehéz idők, megszépülő emlékek

Meditációs visszatekintés

1937-ben indította el a gimnáziumi oktatást az Orosházi Evangélikus Egyházközség (1933-tól még csak egy tanfolyamként működött, lelkes tanítók helyi igényt kielégíteni szándékozó kezdeményezésére). Évfordulónkat a jelenlegi Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola is tiszteletben kívánja tartani. Így kerül sor idén a neves intézmény szervezésében egy ünnepsorozatra 2008. április 24–25–26-án. Ebből az alkalmából a volt „táncsicsisták” között engem is az a megtiszteltetés ért, hogy egy ünnepi kötet számára pár sorban emlékezsek vissza az egykori alma materemre. Ezt az – alább olvasható – emlékezést adtam át az emlékkönyv szerkesztőinek:

Nyár elteltével a falusi 8. osztályt sikeresen befejező kisdiaikként szorongva álltam meg az orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola hatalmas épületének sok száz diákot elnyelő monumentális bejárata előtt. Akkor nagyon nagy, óriásinak láttam ezt a valóban nem kicsi épületet. 1961-et írtunk. Nehéz idők voltak, egy levert forradalom közvetlen emléke még a gyermeki lelket is súlyosan leterhelte, amit csak felerősített a falun átélte erőszakos kollektivizálás történelmi úthengere. Lelkileg könnyű volt megszabadulni a falutól, látva a szülők mérhetetlen szenvedését, fájdalmát, hogy mindenüket elvesztették, amiért éjt nappallá téve gürcöltek – önmagukkal szembeni kegyetlenséggel.

Nekem elkezdődött egy teljesen új világ, a gimnázium világa. Akkor eleinte úgy éreztem, hogy megszabadultam valahonnan, amely elnyeléssel, bedarálással fenyeget, és minden izgalom és szorongás ellenére is örömmel léptem át a küszöböt. De nemcsak ezt a küszöböt sikerült átlépni, hanem a Dózsa György úti fiúkollégiumét is. Édesanyám azt akarta, hogy szabaduljak a gyötrelmes paraszti világtól, amely akkor semmi jót nem ígért a föld rabslolgáinak, ezért elfogadta a gáláns ajánlatot: ha a gimnázium épületében az akkor induló szakközépiskola osztályának leszek a tagja, akkor felvételt nyerhetek a kollégiumba. Így sikerült, hogy kollégista legyek, ahol azután 2 esztendeig kollégiumi titkár voltam. A „rendes” gimnazistáktól csak az különböztette meg minket, hogy heti 4 nap volt az elméleti oktatás, és 2 napot az Orosházi Tangazdaságban töltöttünk. Könyvrajongó lévén, a pluszban kapott szabad napot nagy örömmel használtam ki olvasásra,

hisz menekülésem hiábavalónak tűnt, mert itt sem jelent meg másfajta, valós közege.

A kollégiumi élet szigorúan meghatározta mindennapjainkat, egy nyilvánvaló keret adva a könnyedén szétfolyó időnek. Mindennek rendelt ideje volt, ahogy a Szentírás is tanítja, amit akkoriban még nem ismertem, hiszen morzsányi részét is alig képezte az oktatásnak, és ha említésre került is, véletlenül, kikerülhetetlenül, akkor gúnyos megjegyzéssel ékteleltették az emberi történelem legfontosabb szellemi kincsét. A Biblia iránti kíváncsiságom történelemóra keretében ébredt fel. A francia felvilágosodás diákszintre leszállított, Bibliával, egyházzal szemben rombolóan kritikus állgagságai keltették fel bennem a Szentírás iránti kíváncsiságot, de Bibliát sehol nem lehetett szerezni. Sem a gimnáziumban, sem a városi könyvtárban. Mellesleg a történelemórákat szerettem a legjobban, s a történelem tudománya iránti tiszteletem azóta is megmaradt.

Tanáraink jó pedagógusok voltak. Szívesen és köszönettel emlékszem vissza a szigorra, a követelményrendszerre, a pedagógiai határozottságra, s az alapos felkészültségre. Arról nem ők tehetnek, hogy egy olyan korszakban kellett megvalósítaniuk a pedagógusok szent hivatását, amellyel – józan ész és erkölcsi érzék birtokában – ma már azok sem dicsekszenek, akik irányítói és végrehajtói voltak. Ebben a helyzetben igyekeztek a tanáraink úgy tanítani, beszélni, szólni, mint akik ismerik a jézusi módszert: akiknek van füle a hallásra, hallja.

Tanulni, jövőre készülni, minden helyzetben lehetséges. Nem foghatunk rá mindent a körülményekre, mert emberi mivoltunk, lényegünk egyik nagy titka a felülemelkedés.

Diákélet – meghatóan szép volt, mert akkor voltunk fiatalok. Találkoztunk nagy szellemi igazságokkal, hazugságokkal, s tanultuk meg lassan, hogyan kell különbséget tenni a kettő között. Ekkor lángoltak fel az első szerelmek, hitünk a jövőben, vártuk a terveink, álmaink megvalósulását. Szellemi közegben élni és várakozni a holnap meglepetéseire, és közben élményeket átélni – óriási volt. Igazán nagy kár, amikor – mint halani manapság – olyanok is vannak, akik a szép diákéletüket a matéria különféle sarába fojtják bele az idealista szárnyalás helyett.

Hálát Istennek adok, de köszönetet emberi eszközeinek mondok. Még azokra is hálaadással és köszönettel gondolok, akik nem voltak hivatásuk magaslatán, s ki tudja, miért. Akik esetleg áleszközökkel keresték a lélek nyugalmát, békéjét, de talán valamikor ők is sebeket kaptak. Gimnazista emlékeim között időt állóan tartja magát az 1964-es éhségsztrájk. Kollégistaként kimenőelvonást kaptunk. Három diák rendetlensége miatt az egész fiúkollégium, mintegy 90 diák. S mi történt? Volt egy vacsorasztrájk. Sennek dátuma 1964. október 6-ára esett. Igaz, mi nem gondoltunk arra, hogy az aradi vértanúkat kiszorítandó ünneplik itt a hatalom birtokló Orosháza éppen 20 éves „felszabadítását”, mi csak a kis igazságunkért akartunk kiállni.

Ennek a „véletlennek” jelentős szerepe lett azután abban, hogy lelkészi pályára mentem. 1971 óta vagyok lelkész, és nagyon szívesen emlékszem vissza a gimnazistaévekre. „Áldott legyen az igazak emléke” – áldott legyen az igazi pedagógusok emléke!

Így tekintünk vissza a történelemre: két buzgó és lelkes tanító 1933-ban megkezdte a településen (tanfolyam keretében) a középfokú oktatást, akik neve áldott legyen mindörökké. Snégy évvel később, 1937-ben – evangélikus egyházunk vezetői erőfeszítésének köszönhetően – megkezdődött a gimnáziumi oktatás. Ettől messze kerültünk már a 60-as évek közepére. De a történelem Ura olykor nagy meglepetéseket okoz.

RIBÁR JÁNOS

Kerületi missziói nap

Időben jelezzük, hogy Hartán, 2008. május 17-én, szombaton kerül sor a kerületi missziói napra a Déli Egyházkerületben. Már előre toborozunk a közös kirándulásra, mert mindig nagyon áldott alkalom egy-egy ilyen összejövétel. Az Északi és Nyugati (Dunántúli) Kerület is ugyanezen a napon tartja a missziói napot. Összehangolt igei alkalom ez, mindhárom helyen ugyanaz az alapige, az alaptéma. Ha lesz elegendő jelentkező, akkor busszal tervezzük az utazást. Reméljük, a költés senkit sem riaszt majd vissza.

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Hajdú Zoltán és Horváth Erika fia:

RICHÁRD 2007. december 25.

Szalai Gyula és Bacsai Szilvia fia:

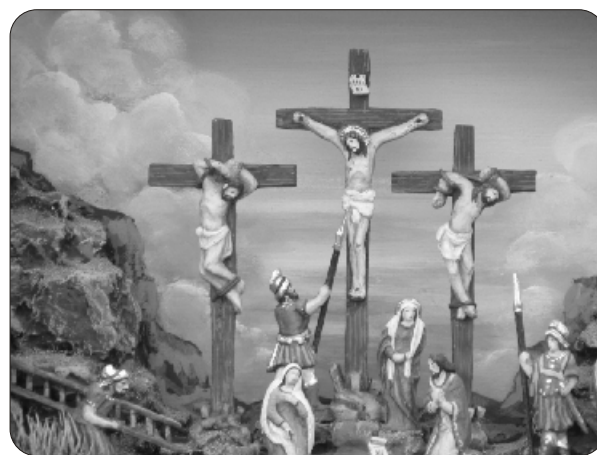
GYULA BENCE 2008. február 10.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

TEMETÉSEK (2007. december 1.–2008. február 2)

Göndös Lajos (84) · H. Szilasi Lajosné Gombár Ilona (91) · Hudák György (77) · Pluhár Györgyné Plenter Lenke (81) · Podhorszky Károly (51) · Szikora József (85) · Szabados Tóth Gábor (74) · Németh Mihályné Dér Katalin Julianna (65) · Dér István (84) · özv. Vízi Pálné Bajnóczi Rozália (81) · Toronyi Bálint (91) · Garai Lajosné Fekete Jolán (78) · Süle Lajos (68) · id. Berta Károly (92) · özv. Juhász Mihályné Horváth Irén (84) · Kovács Ferencné Tóth Benedek Irén (86) · Fekete Istvánné Bokor Etelka (74) · Éliás Istvánné Kovács Margit (82) · Csepregi Béla Mihály (45)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

Minden Kedves Olvasónak
és családtagjaiknak
áldott húsvéti ünnepeket kíván az
Orosházi Evangélikus Egyházközség

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2007. december 1.–2008. február 8.

Torda M. Sándorné	1000 Ft	Oláh Lajosné	3000 Ft
Szabó Bálint és neje	1000 Ft	Tóth B. Józsefné	1000 Ft
Nagy Lajosné	2000 Ft	Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium	4000 Ft
vitéz Vági András	5000 Ft	Czikora Lajos (Kardoskút)	1000 Ft
Csepregi Ervin és neje	2000 Ft	Sonkolyos Dezső és neje	2000 Ft
Kovács Lászlóné	1000 Ft	Szita Mihály (Kiskunfélegyháza)	3000 Ft
Nagy Dénesné	1000 Ft	Kátai Mihályné	1000 Ft
Faludiné Szita Margit (Budapest)	500 Ft	Szekeres János	500 Ft
Bánkiné Révész Adrienn	2000 Ft	Jankó Lajosné	2000 Ft
Szénási Ernőné	2000 Ft	Mórocz Antal (Kardoskút)	1000 Ft
Széplaki Imréné	1000 Ft	Szalay József	5000 Ft
Dr. Gyárfás Ferencné	2000 Ft	Zalai Mihály	3000 Ft
Pásztorszik Jánosné	1000 Ft	Ádász Ferencné	1000 Ft
Németh Andrásné	1000 Ft	Györgyi Bálint és neje	2000 Ft
Bérczes Elemér és neje	3000 Ft	Kovács Lajos és neje	1000 Ft
Pleskó Pál	1500 Ft	Szabados Tóth Lászlóné	500 Ft
Györgyi Istvánné	1000 Ft	Szabados Tóth Gábor és neje (Szarvas)	500 Ft
Pribék Endréné	5000 Ft	Szabados Tóth László (Budapest)	500 Ft
Ravasz Katalin	2000 Ft	Tószeczkai Pálné	1000 Ft
Ravasz Béláné	2000 Ft	Dr. Oláh János (Szeged)	2000 Ft
Szabó Gyula	1000 Ft	Baranyai Béla (Hódmezővásárhely)	1000 Ft
Lovas Éva	500 Ft	Varga Lajos és neje	2000 Ft
Révész Józsefné	1000 Ft	Berta Károlyné	1000 Ft
Jankó Bálint	3000 Ft	özv. Csete Sándor és családja	5000 Ft
Pataki Etelka	1000 Ft	Dr. Domonkosné Ujj Veronika	5000 Ft
Dr. Ravasz Károly	2000 Ft	Kovács Ferenc és neje	2000 Ft
özv. Sáró Gáborné	500 Ft	Tarr István	1000 Ft
Darabos Mátyásné	2000 Ft	Szikora Józsefné	2000 Ft
Dérené Csepregi Klára	1000 Ft	Gazsi Sándorné	1000 Ft
Dér Tamás	500 Ft	Tóth Sándor István	5000 Ft
Benkő Barna	3000 Ft	özv. Gilde Kálmánné	1000 Ft
Horváth Ádám és neje	1000 Ft	Boldog Mátyásné	1000 Ft
Csörnyeiné Horváth Andrea	1000 Ft	Győri Dani József	2000 Ft
Horváth Éva	1000 Ft	Kovács Imréné	1000 Ft
Nassif Sziriusz	1000 Ft	Deák Ferencné	1000 Ft
Kiss Mihályné	1000 Ft	Név nélkül, de Istennél tudva lévő 3 testvértől	2100 Ft

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) ·
Felelős kiadó: Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházm. felügyelő ·
Tördelőszerkesztő: Szatmári László · **Nyomtatás:** Yes-Press 2001 Bt., Tótkomlós